

ÅRSBUDSJETT 2024

OG

ØKONOMIPLAN FOR 2024 – 2027

Innhold

Kommunedirektørens kommentar	1
Stats og nasjonalbudsjettet 2024	2 – 5
Inntektssystemet	5 – 9
Økonomiske nøkkeltall og effektivitetsanalyse med befolkningsutvikling	9 – 13
Budsjettarbeid 2024 med økonomiplan	13 – 22
Investeringsprosjekter 2024 – 2027 med kommentarer	22 – 28
Økonomiplanens forankring i kommuneplanen	28 – 31
Budsjettkommentarer områder	32 – 52
Ansvar 221 – Teknisk	
Ansvar 243 – PLUT	
Ansvar 244 – Økonomi og politisk	
Ansvar 245 – Personal og øvrig stab	
Ansvar 250 – Eiendomsavdelingen	
Ansvar 252 – IT-avdelingen	
Ansvar 253 – Oppvekst	
Ansvar 254 – Helse og velferd	

Kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektørens grunnlag til budsjett for 2024 samt økonomiplan fra 2025 til 2027 legges med dette fram til politisk behandling.

Årets regnskap viser klart og tydelig at vi har for høyt driftsnivå i forhold til de inntekter vi har. Dette bekreftes gjennom tall fra telemarksforskning, kommunebarometer og kostratall. Budsjettet for 2023 er rett og slett ikke bærekraftig når vi ser på hvilke tjenester vi tilbyr og hvordan vi tilbyr disse.

Budsjettarbeidet for 2024 viser at de utfordringene vi har bekrefter at vi må bruke tid for å finne de riktige løsningene for Brønnøy kommune fremover. Det har i tidligere års budsjett og årsrapporter blitt påpekt et behov for en økonomisk omstilling og en målsetning om å sikre en langsiktig bærekraftig økonomi. Med dette menes en kommuneøkonomi hvor tjenesteproduksjon er tilpasset kommunens faktiske inntekter, samtidig som det også er avsatt tilstrekkelige ressurser til å håndtere uforutsette forhold som måtte oppstå. Arbeidet med å finne gode løsninger er igangsatt og vil ha stort fokus i første kvartal 2024. Samarbeidet med tillitsvalgte vil bli særdeles viktig i denne perioden.

Utfordringsbildet for de fleste kommuner, deriblant Brønnøy kommune er imidlertid i stadig endring. Brønnøy har en befolkningsnedgang og fallende fødselstall som direkte påvirker inntektsrammen. I tillegg viser fremskrevne befolkningstall at det fremover vil være økte behov innenfor eldreomsorg.

Kommunens største utfordring er å tilpasse seg demografisk utvikling, og planlegge driften for ny befolkningssammensetning. I 2024 må vi gjøre klare prioriteringer, og vi må være forberedt på at vi ikke kan innfri alle gode tiltak og initiativ som måtte komme. Dette kommer til å utfordre oss som ledere, både administrativt og politisk. Det er også viktig med god involvering fra arbeidstakerorganisasjonene og vernetjeneste i dette arbeidet. Administrasjonen vil altså tidlig i 2024 involvere alle relevante parter, med mål om å gjenvinne økonomisk balanse for hele økonomiplanperioden. Da denne jobben ikke er tilstrekkelig igangsatt ser vi oss nødt til å bruke disposisjonsfond for å saldere budsjettet.

Stats- og nasjonalbudsjettet 2024

Regjeringen foreslår samlet en vekst på 6,4 mrd. kroner i kommunesektorens frie inntekter i 2024, fordelt med hhv. 5,1 mrd. kroner til kommunene og 1,3 mrd. kroner til fylkeskommunene. Inntektsøkningen skal dekke økte kostnader for kommunene som følge av demografiutvikling og pensjon, og skal i tillegg gi noe økt handlingsrom for kommunenes tjenester.

Veksten i frie inntekter til kommunene fra 2023 til 2024 er 4,7 prosent på landsbasis.

Den kommunale lønns- og prisveksten (deflatoren) er beregnet til 4,3 prosent for 2024, med en anslått lønnsvekst på 4,9 prosent og prisvekst på 3,4 prosent.

Nye beregninger viser at skatteinngangen for kommunesektoren i 2023 ligger an til å bli 4,1 mrd. kroner høyere enn det som ble anslått i vår. Samtidig ser kostnadsveksten ut til å bli 3,2 mrd. kroner lavere. Dette bedrer handlingsrommet for mange kommuner inn i 2024.

Kompensasjonsgraden for ressurskrevende tjenester er uendret på 80 prosent. Innslagspunktet øker fra 1.526.000 kroner i 2023 til 1.608.000 kroner i 2024.

Satsinger innenfor økningen i de frie inntektene

Inkludert i økningen i de frie inntektene er satsinger på hhv. psykisk helse og rus med 150 mill. kroner og helsestasjons- og skolehelsetjeneste med 40 mill. kroner. I tillegg gis det 100 mill. kroner i en egen kompensasjon til de kommunene som taper mest på modellen for gradert basiskriterium på.

Andre satsinger (ikke uttømmende)

Redusert maksimal foreldrebetaling i barnehagene

Den maksimale foreldrebetalingen i barnehagene reduseres fra 3.000 til 2.000 kroner per måned med virkning fra 1. august 2024. For 189 kommuner i sentralitetssonene 5 og 6 går prisen fra samme dato ned til 1.500 kroner per måned.

Rentekompensasjonsordning for en mer praktisk skole

Regjeringen innfører en rentekompensasjonsordning for investering i utstyr og areal som er tilrettelagt for praktiske fag og undervisningsmetoder. Se mer informasjon i Kunnskapsdepartementets budsjettforslag.

Barnevernsreformen. Rammetilskuddet øker med ytterligere 498 mill. kroner i 2023. En halvpart fordeles etter delkostnadsnøkkel for barnevern, mens den andre fordeles særskilt (tabell C) etter kommunens tidligere bruk av statlige barnevernstiltak. Økningen i 2023 er noe lavere enn tidligere signalisert. Dette skyldes dels en faseforskyvning knyttet til overgangsordningen for spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem og dels oppdaterte tall for aktiviteten i det statlige barnevernet i 2021.

Ny barnevernslov trer i kraft fra 1. januar 2023 inneholder en plikt for barnevernstjenesten til å utarbeide en **plan for gjennomføring av samvær** med foreldre, søsken og andre nærstående

som barnet har et etablert familieliv med. Kommunenes merutgifter er anslått til 31,5 mill. kroner, og rammetilskuddet er økt tilsvarende. Bevilgningen fordeles etter delkostnadsnøkkelen for barnevern.

Ny barnevernslov innebærer videre at betalingsansvaret for *godtgjøring av sakkyndige oppnevnt av fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker og til tolk i saker for fylkesnemndene*, blir overført fra kommunene til staten. Rammetilskuddet er derfor redusert med 19 mill. kroner.

Skjønnsmidler

Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) fordeler årlig en del av rammetilskuddet til kommunene og fylkeskommunene etter skjønn. Statsforvalteren har ansvaret for den kommunevise fordelingen i Nordland. Fordelingen skjer etter retningslinjer gitt av departementet og Statsforvalteren sin kunnskap om situasjonen i fylket. Formålet med skjønnsstilskuddet er å kompensere kommuner for lokale forhold som ikke ivaretas godt nok i inntektssystemet eller gjennom andre tilskuddsordninger, og bidra til fornying og utvikling. I tillegg skal skjønnsmidlene fange opp behov som kan oppstå i løpet av året.

Statsforvalteren skal gjøre en helhetlig vurdering av kommunens økonomi og behov, og tildeling bør ikke skje på grunnlag av forhold i enkeltstående sektorer. Midlene blir fordelt etter søknad fra kommunene hvor behandlingen tar utgangspunkt i KMD sine retningslinjer samt lokale fokusområder.

Prosjektskjønnsporten for 2024 er på 40 millioner, mens potten til driftsrelaterte utfordringer er på 30,8 millioner. Brønnøy kommune lyktes ikke med å skaffe seg skjønnsmidler til driftsrelaterte utfordringer i 2023, men vi jobber videre med å se etter slik finansiering der vi mener å kunne ha krav på dette og har lagt inn 1 million fra denne potten i 2024 budsjettet.

Inntektssystemet

Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter. Det er inntekter som kommunene og fylkeskommunene disponere som de ønsker uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk. Nivået på de frie inntektene blir bestemt ut ifra pris- og lønnsvekst, vekst i frie inntekter, innlemming av øremerkede tilskudd, satsinger over rammetilskuddet og korreksjon av rammetilskuddet for oppgaveendringer. Når nivået på samlede frie inntekter for 2024 er fastsatt kommer en fram til størrelsen på samlet rammetilskudd ved å trekke anslaget for skatteinntekter fra nivået på samlede frie inntekter.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å utjevne kommunene sine forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine. Ved fordelingen av rammetilskuddet tas det hensyn til strukturelle forskjeller i kommuners og fylkeskommunenes kostnader (utgifts-utjevning) og forskjeller i skatteinntektene (skatte-utjevning). Utgifts-utjevningen er grunnlagt med at demografiske, geografiske og sosiale forhold gir strukturelle kostnadsskiller som kommunene og fylkeskommunene i liten grad kan påvirke. For at kommuneenheten skal kunne gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne sine, må en ta hensyn til slike strukturelle kostnadsforskjeller når de økonomiske rammene for den enkelte kommune og fylkeskommune blir fastsatt.

Skatteutjamninga omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Inntektssystemet inneholder også tilskudd som utelukkede er grunnlagt ut fra regionalpolitiske målsettinger. Regionalpolitiske tilskudd til kommunene er *Nord-Norge- og Namdalstilskudd*, *småkommunetilskudd*, *distriktstilskudd Sør-Norge* og *storbytilskudd*. Kommuner med særlig høy befolkningsvekst får et eget *veksttilskudd*. I tillegg blir det gitt *skjønntilskudd* for å kompensere kommuner og fylkeskommuner for spesielle, lokale forhold som ikke blir fanget opp i den faste delen av inntektssystemet.

Rammetilskuddet

Beregning av rammetilskuddet er gjort med basis i Grønt hefte – Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1. Kommunene har en egen prognosemodell for budsjettering som er utarbeidet av KS.

Nord-Norge- og Namdalstilskudd

Nord-Norge- og Namdalstilskuddet er et særskilt regionalpolitisk virkemiddel. Tilskuddet skal bidra til å gi muligheter til et bedre tjenestetilbud enn kommuner ellers i landet. Tilskuddet skal også bidra til å muliggjøre en god nok kommunal sysselsetting i områder med et konjunkturutsatt næringsliv.

Tilskuddet gis med en sats per innbygger, som differensieres mellom ulike områder. Satsene for 2024 er:

Kommuner i:	Kroner per innbygger
Nordland og Namdalen	2 013

Brønnøy kommune får 15 675 000,- i 2024 og det er en økning sett opp mot 2023 da vi fikk 15 010 000 kroner i Nord-Norge tilskudd.

Innbyggertilskudd før omfordeling

Innbyggertilskudd blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er 29 832 kroner i 2024, for Brønnøy kommune utgjør dette: 29 832 kroner * 7 812 innbyggere = 233 075 021 kroner. I 2023 var til sammenligning innbyggertallet 7 776 og i 2021 ble dette tallet ganget opp med 7 883 innbyggere.

Utgiftsutjevning (også omtalt under kostra/effektivitetsanalyser)

Innbyggerne i landets kommuner etterspør kommunale tjenester i ulik grad. I tillegg er det relativt store forskjeller mellom kommunene i hvor mye det koster å produsere og tilby de samme kommunale tjenestene. Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp og korrigere for slike variasjoner. Det foretas en omfordeling i innbyggertilskuddet fra de kommunene som er billigere å drive enn landsgjennomsnittet, til de kommunene som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet. Under er en tabell som viser hvordan utgiftsutjevningen blir beregnet. Summen av alle kriteriene utgjør en indeks for beregnet utgiftsbehov som i neste trinn i beregningen brukes til å beregne kommunens trekk eller tillegg i innbyggertilskuddet.

	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj
			1000 kr
0-1 år	121	0,7969	-597
2-5 år	267	0,8283	-11 734
6-15 år	978	1,0708	9 073
16-22 år	651	1,0057	70
23-66 år	4 353	0,9682	-1 744
67-79 år	1 032	1,1145	3 511
80-89 år	339	1,1656	6 766
over 90 år	72	1,1033	2 111
Basistillegg	0,6428	1,6499	5 371
Sone	81 310	2,6567	8 652
Nabo	17 478	1,2489	1 300
Landbrukskriterium	0,0029	2,0794	1 040
Innvandrere 6-15 år ekskl			
Skandinavia	71	0,9197	-273
Flyktninger uten			
integreringstilskudd	98	0,3770	-2 464
Dødlighet	56	0,9485	-1 239
Barn 0-15 med enslige			
forsørgere	304	1,4365	3 718
Lavinntekt	283	0,7761	-1 192
Uføre 18-49 år	230	1,3067	933
Opphopningsindeks	0,0628	0,3764	-2 782
Aleneboende 30 - 66 år	779	1,0666	608
PU over 16 år	51	1,7573	19 467
Ikke-gifte 67 år og over	658	1,1655	3 978
Barn 1 år uten kontantstøtte	53	0,8518	-1 224
Innbyggere med høyere			
utdanning	1 601	0,7207	-2 535
1 Kostnadsindeks		1,08050	40 813
(Tillegg/trekk kr pr innb.)			
		40 813	
3 Nto.virkn. statl/priv. skoler			<u>5 392</u>
4 Sum utgiftsutj. mm (2+3)			<u>46 205</u>

Brønnøy kommune får altså kr. 40 813 i utgiftsutjevning (ekskludert netto virkning statlig/private skoler) for 2024. Noe som betyr at våre innbyggere og vår geografi er vektet slik at det er 40,8 millioner dyrere enn en ”normalkommune”. I tillegg kommer virkning på statlige/private skoler på 5,4 millioner.

Denne utgiftsutjevningen ligger altså inne i de ca 600 millionene vi får tilført hvert år og varierer i takt med hvor mange vi har i hver kategori i forhold til landet for øvrig. Ingen av

disse midlene er øremerket, men det totale beløpet på 600 millioner danner grunnlaget for hele budsjettet og fordeles (etter budsjettprosess) til alle områder hvert år.

Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for. Trekkordningen for statlige og private skoler medfører at kommuner med elever i statlige og private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskoletjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.

Tilskudd med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling.

Saker med særskilt fordeling for Brønnøy kommune:

Enkeltsaker	2023	2024
Helsestasjon/ skolehelsetjeneste	1 470 000	1 526 000
Ansvarsreform barnevern, særskilt fordeling	273 000	285 000
Kompensasjon tap grader basis	0	799 000
Grunnskoletilskudd	2 074 000	2 164 000
Redusert foreldrebetaling barnhage		727 000
Sum tilskudd med særskilt fordeling Brønnøy kommune	3 754 000	5 501 000

Oppsummert totalt rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning:

	2023	2024
Nord-Norge tilskudd	15 010 000	15 675 000
Innbyggertilskudd	218 326 021	233 075 000
Utgiftsutjevning	35 187 597	46 205 000
INGAR	340 231	-570 000
Tilskudd med særlig fordeling	3 754 000	5 501 000
Totalt rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	282 394 000	299 886 000

Skatteinntekter

Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattører er fremmet i St.prp. nr. 1 Skatte-, avgifts- og tollvedtak.

Skatteinntektene er for **Brønnøy kommune** anslått til **283 993 000 kroner** i 2024. Siden vi ikke kjenner de endelige skatteinntektene for 2024 før i januar 2025, er det gjort et anslag på hvor store skatteinntektene for 2024 vil være. I anslaget er det tatt utgangspunkt i nivået på skatteinntektene i 2022. For den enkelte kommune er skatteanslaget for 2024 deretter framskrevet i tråd med veksten i det samlede skatteanslaget. Det betyr at det blir forutsatt en lik skattevekst per innbygger, med fordeling som i 2022.

Etter hvert som skattetallene foreligger omfordeles skatteinntekter mellom kommunene, for å utjevne forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene

Inntektsutjevning

Skatteutjevningen jevner delvis ut forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Skatteutjevningen for kommunene omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak. Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet blir kompenserte for 60 pst. Av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinngang over landsgjennomsnittet blir trukket for 60 pst. av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinntekter under 90 pst. av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert for 35 pst. av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 pst. av landsgjennomsnittet. Finansieringen av tilleggskompensasjonen skjer ved at hver kommune blir trukket med et likt beløp pr. innbygger. **For Brønnøy vil dette si at en lokal skattesvikt på 1 million, medfører at vi får tilført 0,9 millioner av de andre kommunene i Norge.**

Oppsummering frie inntekter:

	2023	2024
Rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	282 394 000	299 886 000
Skatt på inntekt og formue	270 700 000	283 993 000
Netto inntektsutjevning	11 168 000	11 660 000
Sum	564 300 000	595 500 000

Som tallene viser øker kommunens frie inntekter med 31,2 millioner. Dette skal dekke lønns og prisvekst på anslagsvis 10 millioner kroner, helårsvirkning av oppgjøret fra 2023 på ca 8 millioner og økning i saker med særskilt fordeling på ca. 1,8 MNOK. I tillegg kommer økte rentekostnader.

Økonomiske nøkkeltall

Fra 2001 ble samtlige kommuner i Norge pålagt å innrapportere regnskaps- og tjenestedata til SSB. Disse KOSTRA-tallene kan gi indikasjoner på hvordan kommunens prioriteringer og status er sammenlignet med andre kommuner. Det er verdt å merke seg at disse dataene ikke gir absolutte svar, men grunnlag for drøftinger basert på sammenligninger med andre kommuner.

KOSTRA- og effektivitetsanalyse

Telemarksforskning har utarbeidet en KOSTRA- og effektivitetsanalyse som skal illustrere hvordan kommunens ressursbruk på sentrale tjenesteområder harmonerer med kommunens økonomiske rammebetingelser, dvs. vi tar hensyn til beregnet utgiftsbehov.

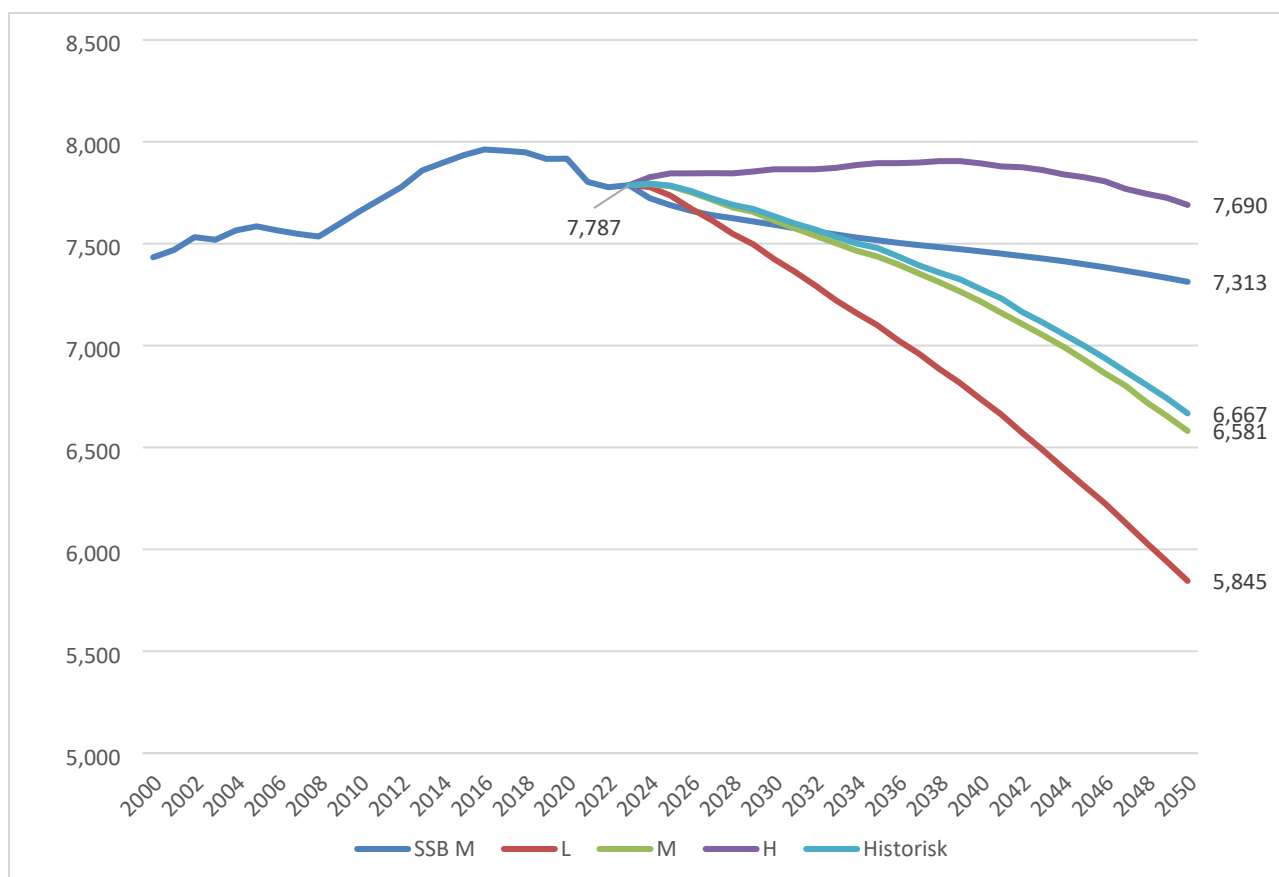
	Netto driftsutgifter 2022			Mer-/mindreforbruk sammenlignet med	
	Brønnøy komm.	Landssnitt	Brønnøy "normert nivå"	Landsgjennomsnittet	"Normert nivå"
	kr pr innb	kr pr innb	kr pr innb	Mill. kr	Mill. kr
Barnehage	9 707	9 966	8 336	-2,0	10,7
Administrasjon	5871	5 367	5 605	3,9	2,1
Landbruk	135	124	255	0,1	-0,9
Grunnskole	20 064	15 958	17 635	32	18,9
Pleie og omsorg*	28 508	23 783	28 126	36,8	-6,5
Kommunehelse	6 456	4 424	4 902	15,8	12,1
Barnevern	2 883	2 710	2 942	1,3	-0,5
Sosialtjeneste	2 073	3 062	2 677	-7,7	-4,7
Sum				80,2	31,2

Tallene er fra 2022 og som vi er klar over har vi betydelig høyere kostnader i 2023. I kolonnen helt til høyre viser beregningene at Brønnøy kommune samlet sett hadde merutgifter på 31,2 MNOK.

Kostratallene (uten korreksjon for befolknings-sammensetting) viser at Brønnøy kommune, på de sentrale tjenesteområdene som inngår i inntektssystemet, hadde merutgifter i forhold til landsgjennomsnittet på 80,2 mill. kr i 2022. Tabellen korrigerer opprinnelige KOSTRA tall for at det innen gitte tjenesteområder tas høyde for forskjeller i utgiftsbehov mellom kommuner. Den faktiske ressursbruken på ulike tjenesteområder ses i sammenheng normert utgiftsbehov (basert på kommunens verdi på aktuell delkostandsnøkkel innenfor inntektssystemet, forklart tidligere i dokumentet). Det beregnes da et mer-/mindreforbruk målt mot dette normerte utgiftsnivået. Tabellen viser altså at brønnøy kommune brukte 31,2 millioner mer i 2022 enn hva som er hva som kan forklares gjennom kommunens demografi og utgiftsbehov.

Demografisk utvikling

Figuren under viser de ferskeste tallene fra SSB i forhold til befolkningsframskriving. Vi har i dag 7.787 innbyggere ved siste måling og mulighetsrommet ligger mellom 5 845 og 7 690, men sannsynlig prognose er 6 667 (lyseblå linje) som viser fortsatt nedgang.

For planperioden (de neste 4 årene) er det også en negativ befolkningsutvikling, men den er mer alarmende når man bryter tallene ned i årskull og utviklingen mellom disse.

Utvikling i ulike alderskull neste fire år:

	2023	2024	2025	2026	2027
0-5 år	404	402	410	407	403
6-15 år	986	949	926	883	849
16-66 år	4 971	4 981	4 952	4 929	4 902
67-79 år	1 029	1 036	1 052	1 063	1 067
80-89 år	325	345	366	395	420
90 år og eldre	72	79	76	75	75
Totalt	7 787	7 792	7 782	7 752	7 716
0-66 år	6 361	6 332	6 288	6 219	6 154
67 år og eldre	1 426	1 460	1 494	1 533	1 562

Denne tabellen vil kunne si noe om hvor kommunen bør forberedes seg på at det kommer større behov som må løses med mer effektiv drift eller økte rammer.

Innbyggertallsutvikling og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass. De eldste gir kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det ikke sikkert at en kommune får reduserte kostnader i tjenestetilbudet på grunn av demografiske endringer. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

Beregnete demografikostnader (befolkningsendringer) frem til 2027:

	2024	2025	2026	2027	2024-2027
Barnehage	-0,1	2,2	-0,8	-1	0,3
Grunnskole	-5,3	-3,3	-6,2	-4,9	-19,7
Pleie og omsorg	6,3	2,9	4,7	4	17,9
Kommunehelse	0,2	0,1	0,1	0	0,4
Barnevern	-0,4	-0,3	-0,5	-0,5	-1,6
Sosialtjeneste	0	-0,2	-0,1	-0,1	-0,3
Sum	0,6	1,5	-2,8	-2,5	-3,2

Og dette er hva vi korrigeres for fra 2023 til 2024 i inntekter fra staten:

	2024 (mill. kr)
Barnehage	-0,1
Grunnskole	-6,2
Pleie og omsorg	7,7
Kommunehelse	0,2
Barnevern	-0,5
Sosialtjeneste	0
Sum kommune	1,1

Dette viser at det i løpet de 4 neste årene vil være et anslått mindre behov på 19,7 millioner innenfor skole og innenfor eldreomsorg øker dette med 17,9 millioner. Men bare endringer fra 2023 til 2024 medfører at vi «skal» klare oss med 6,2 millioner mindre i 2024 innenfor skolen enn hva vi gjorde i 2023. I 2023 brukte vi 18 millioner mer enn hva vi får av inntekter.... !

Tallen i tabellene er spesielt alvorlige når det gjelder to forhold:

- Den ene er anslaget på mindre kostnader i aldersgruppen 6 – 15 år på anslagsvis 20 millioner i planperioden. Dette bygger på de siste tre års barnetall, og kan se realistisk ut. Ser vi anslagene frem til 2040 medfører dette et redusert anslått behov på nærmere 56 millioner for denne gruppen.
 - For barn i barnehagealder, mister vi ca 160 000 per barn i overføringer og når de når skolealder er beløpet ca 80 000. Altså noe som medfører alvorlige reduksjoner i inntekten vår og det som er tiltenkt brukt til barnehager og skoler.
- Den andre forholdet som er grunn til å ta på alvor, er det enorme behovet innenfor

eldreomsorg som ligger foran oss. Der anslaget frem til 2040 er på 118 millioner.

Anslag i endringer i kostnader til ulike aldersgrupper frem til 2040:

	L	M	H
0-5 år	-13,6	-3	11,8
6-15 år	-66	-56	-40,9
16-66 år	-29,8	-21,6	-9,9
67-79 år	16,2	18,2	21
80-89 år	59,3	60,8	61,9
90 år og eldre	39,3	39,3	39,3
Sum	5,3	37,7	83,2
0-66 år	-109,5	-80,6	-39
67 år og eldre	114,8	118,3	122,3

Brønnøy vil i likhet med resten av landet stå ovenfor store utfordringer ved at det blir stadig færre yrkesaktive i forhold til antall eldre.

Arbeidskraftbehovet kan etterhvert bli vanskelig å dekke, spesielt innenfor pleie- og omsorgsykker. Samtidig blir det relativt sett færre i yrkesaktiv alder til å yte omsorg for hjemmeboende eldre.

Aldersbæreevnen viser forholdet mellom andel av befolkningen i yrkesaktiv alder (16-66 år) og andel av befolkningen over 67 år, og er av vesentlig interesse for finansiering av pensjoner, velferds-tilbud og pleie- og omsorgstjenester. Anslaget i 20 års perspektivet er at kommunen ligger an til en vesentlig reduksjon av antall yrkesaktive i forhold til antall eldre. Per i dag har vi 4 i «arbeidsalder» per innbygger over 67 år. Om 20 år er dette beregnet til ca 2,3. Dette blir en betydelig utfordring spesielt i forhold til rekruttering av arbeidskraft til pleie- og omsorgssektoren, men også innenfor øvrige sektorer.

Vi må planlegge for nedgang i folketallet og arbeidet for det motsatte!

Budsjettarbeid 2024 med økonomiplan

Når administrasjonen utarbeider budsjett og økonomiplan legges statsbudsjettet til grunn. I tillegg benyttes det et konsekvensjustert budsjett der vi ser på fremtidig behov for rammer innenfor de ulike sektorer. Budsjett og økonomiplanarbeidet bygger videre på fjorårets vedtatte budsjett.

Premiss for økonomisk bærekraft

Den nye kommuneloven sier at «Kommunestyret skal selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi.».

Dette ble i forbindelse med budsjett 2020 vedtatt med følgende måltall:

- **Handlingsregel 1. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter. Mål 1,75%**

- Netto driftsresultat er et begrep som forenklet kan beskrives som hvor mye penger vi har igjen når alle regninger er betalt. Netto driftsresultat kan blant annet brukes til å sette av på fond til framtidige formål, finansiere investeringer og være en reserve for å møte uforutsette utgifter i løpet av året. Brutto driftsinntekter er summen av alle våre ordinære inntekter som skatt, rammetilskudd, eiendomsskatt, egenbetalinger og andre kommunale gebyrer.
- **Mål:** minimum 1,75 % noe som utgjør ca 16,1 millioner for 2024. For 2024 er dette 22,5 millioner feil vei. Noe som betyr at vi mangler ca 38 millioner for å nå dette måltallet.
- **Handlingsregel 2: Netto rentebærende gjeld i prosent av brutto driftsinntekter. Målet er maks 80 % noes om utgjør ca 740 millioner.**
 - Høy lånegjeld betyr at handlingsrommet for å gjennomføre ordinære driftsoppgaver er redusert. En stadig høyere lånegjeld betyr at en større andel av driftsinntektene går med til å betale renter og avdrag på våre lån. Handlingsrommet vil bli ytterligere redusert i perioder med stigende rentenivå. Generasjonsprinsippet tilsier at investeringer i dag må tilpasses et nivå slik at framtidig nedbetaling ikke blir urimelig belastende på kommende generasjoner.
 - I økonomiplanen ligger det an til et samlet låneopptak øker. Per i dag er rentebærende gjeld på ca 700 millioner og vil øke i planperioden.
- **Handlingsregel 3: Driftsfond i prosent av brutto driftsinntekter. Mål: minimum 5% som i kroner utgjør ca 46,2 millioner.**
 - Brønnøy kommune sitt ubunde driftsfond etter budsjettert forbruk/avsetning i 2023 er på ca 43 millioner, da med anslått bruk på 40 millioner i 2023. Tidligere inntektsført premieavvik er på ca 69 millioner ved utgangen av 2022.

Vi mangler altså 38 millioner i netto driftsresultat (dette er hvis vi bruker havbruksfondsmidlene), og vi vil etter 2023 mangle ca 72 millioner i frie fond/disposisjonsfond hvis vi holder premieavvik utenfor. Etter budsjettåret 2024 vil dette tallet øke, da vi balanserer 2024 budsjettet med bruk av fond.

Kommunestyret ga for budsjettåret 2023 administrasjonen signaler om å utrede følgende i planperioden:

- Struktur oppvekst – Basert på tidligere omtalte befolkningsutvikling må dette utredes.
- Struktur, plan teknisk og eiendom
- Hias – Avtalen må ses på i sammenheng med helse og velferd sin budsjettkommentar
- Helse og velferd bygningsmasse – Samlokalisering og en nytenkning når det gjelder fremtidige bygg og mulighetsrom for endring i bemanning.
- Velferdsteknologi
- Toppfinansieringsordning – blir dette riktig innrapportert og får BK de midlene vi har krav på

- Innsourcing IKT – Bygger opp lokal kompetanse for å ta tilbake tjenester som i dag utføres av eksterne tilbydere.
- Regionale samarbeid
- Spesialpedagogiske tiltak – hvorfor bruker Sør-Helgeland vesentlig større andel av frie inntekten vi får fra staten til spesialpedagogiske tiltak?
- Arealeffektivitet – Hvordan kan vi utnytte kommunale bygg på best og rimeligst mulig måte
- Veier – kommunale eller private?
- Heltidsprosjekt helse og velferd – Hva ligger som muligheter hvis vi lykkes og blir gode på heltid?
- Nye arbeidsplasser, nytt registerbygg, hva slags muligheter ligger der?
- Private initiativ, hva kan vi gjøre for å tilrettelegge slik at det blir nye arbeidsplasser lokalt.

Mye av dette er under arbeid eller er sett på. Effekten er ikke tilstrekkelig og ikke konkret nok i planperioden. Hvis Brønnøy kommune skal være en bærekraftig organisasjon, må vi ha en bærekraftig økonomi i bunn. I budsjettet ligger det nå inne fordelte kutt til de ulike områdene. Detaljer rundt hva dette vil medføre vil bli lagt frem i løpet av april 2024. Dette vil da i tillegg til slutføring av budsjettet for 2024 være en påbegynt budsjettprosess for 2025.

Økonomien er per i dag ikke tilstrekkelig for å opprettholde nivået på de tjenestene vi tilbyr.

Vi må derfor se på nivå på flere områder. Ved bruk av kostratall, demografiutvikling og sammenligning med andre kommuner er det nødvendig å se på nivået på følgende i tillegg til listen ovenfor:

- PPT- Pedagogisk psykologisk tjeneste
- ROP – Rus og psykiatri
- Antall elever per klasse
- Kulturskole
- Hjemmetjeneste
- Drift sykehjem
- Dobbeltrom
- Renhold
- Skole
- Barnehage
- Brannforebyggere
- Bibliotek
- Støtte lag/foreninger
- Helsestasjon
- Fysio
- Lege/legevakt
- Støttekontakter
- Forebyggende team
- Krisesenter

Listen er ikke uttømmende.

Noen av punktene er områder der vi i forhold til befolkning og kostratall driver dyrere enn sammensettingen av innbyggere skulle tilsi. I tillegg er det områder som må ses på der det foreløpig ikke er noe sammenlignbare tall som tilsier at vi driver for dyrt. I tillegg til nivå, må det også ses på struktur. Dette er også i henhold til signalene som ble gitt av kommunestyret når det gjaldt budsjettåret 2023.

Struktur

- Skole
- Barnehage
- Eiendom/teknisk/oppvekst
- Byggetekniske grep, hvordan redusere/stabilisere antall hender? F.eks Jektskipperveien, Tautra, Hestvadet, Farmenveien, Velfjorden, Sykehjemmet. Hvordan kan vi ta vare på flere/utføre våre kommunale tjenester til flere med samme antall hender?
- Velferdsteknologi

Ett av de strukturelle grepene administrasjonen har fått i oppgave å utrede er skolestruktur. Det er sendt ut en egen sak som omhandler dette, og et eventuelt vedtak får direkte konsekvens for budsjett og økonomiplan. Budsjettet inneholder ett kutt på 3 millioner for 2024 og 7 millioner for 2025 knyttet til foreslått strukturendring skole.

Tidligere er demografiendringene omtalt, og disse tilsier at oppvekst og da i særdeleshet skolesektoren skal reduseres sitt driftsnivå. Både for 2024 og fremover i planperioden. Strukturelle grep kan gi følgende innsparing:

Modeller	I dag	24/25	26/27	28/29
0	<u>50 750 000</u>	<u>49 000 000</u>	<u>44 800 000</u>	<u>40 950 000</u>
1	47 250 000	45 500 000	43 050 000	40 250 000
1,5	44 800 000	45 500 000	41 300 000	38 150 000
2	48 300 000	46 900 000	40 600 000	40 950 000
3	48 650 000	47 250 000	42 000 000	42 000 000
4	<u>43 050 000</u>	42 000 000	37 800 000	<u>36 050 000</u>
5	<u>43 050 000</u>	<u>40 950 000</u>	<u>36 750 000</u>	<u>36 050 000</u>
6	<u>43 050 000</u>	42 000 000	37 800 000	<u>36 050 000</u>

Modellen som ligger i innstillingen i skolestruktursaken er modell 4 som gir 7 millioner i helårsvirkning de første årene.

Bare i planperioden vil overføringene til skolesektoren reduseres med ca 19,7 millioner. Dette kommer i tillegg til det overforbruket på 18,9 millioner vi har per i dag. For hver krone vi bruker for mye på skole, må et annet området bruke mindre.

Budsjett 2024 har et kuttkrav på 9 millioner kroner, hvorav 3 millioner (7 millioner helårsvirkning) er knyttet til skolestruktur. I tillegg vil det i løpet av 2024 også være nødvending med kutt i størrelsesorden 6 millioner innenfor oppvekst som nødvendigvis ikke går på skole, men øvrig drift. Totalt må skolesektoren kutte driften med 9 millioner i 2024/2025 og øvrig oppvekst med 8-15 millioner. Det som ikke kan løses gjennom strukturendringer, må løses ved nivåendringer. Innenfor skole er det lite eller ingen muligheter til inntektsøkninger. Nivåendringer som må diskuteres i tillegg til eller istedenfor strukturendringer innenfor skolesektoren er:

- SFO-drift, totalt 6,6 millioner
- Nivåjusteringer innenfor skoledrift
 - Det kan være mindre deling i klasser (øke klassedelingsstallene) og flere trinn sammen. Det kalles fådelte skole, som det blir mer av på Hilstad og Nordhus som i dag, men også, hvis man ser lengre frem enn planperioden, etter hvert på BBU og Salhus.
 - Øke antall elever per klasse. F.eks fra 25 til 28 2 til 7 klasse og 28 til 30 på ungdomsskolen.

Totalt kan denne nivåjusteringen innenfor skoledrift/sfo i noe grad erstatte en endring i struktur.

Lønnsvekst og prisvekst

I statsbudsjettet er det beregnet deflatoren (lønns og prisvekst) på 4,3 %. Dette er tatt høyde for i budsjettet.

Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er budsjettert med ca. kr. 36 millioner i 2023 noe som betyr 4 promille for private boliger/hytter, og 7 promille for næring. Det foreslås for 2024 å fjerne bunnfradraget på 100 000 kroner, noe som medfører økt inntekt på 1,9 millioner.

Renter

Det er budsjettert med ca 48,8 millioner i renteutgifter for 2024. For 2022 var dette tallet 13,5 millioner! Det er her lagt til grunn 5,8% rente på flytende lån i 2024 og i planperioden. Det er videre budsjettert med 16,6 millioner i renteinntekter basert på erfaringstall. Dette inkluderer renter fra HK og startlån.

Utbytte

Ordinært utbytte fra Helgelandskraft A/S er budsjettert med kr. 5 millioner. Dette er et anslag og de 5 millionene benyttes i driften. Helgelandskraft A/S betaler også rente og avdrag på et ansvarlig lån. Brønnøy kommunes andel er for 2024 på ca. 2,1 million kr. Disse inntektene må i sin helhet legges inn i investeringsbudsjettet.

Havbruksfond

Brønnøy vil motta midler fra havbruksfondet i 2024. Det er foreslått bruk av 19 millioner av disse midlene. Hvis vi mottar mer enn 19 millioner vil disse bli tilført disposisjonsfondet og i motsatt fall må vi belaste disposisjonsfondet.

Avdrag på lån

Avdrag er budsjettetert med kr. 32,2 millioner noe som er tilnærmet likt beregnet minste tillatte avdrag i henhold til ny kommunelov.

Pensjon

Kommunen burde hatt fond stående som tilsvarte det amortiserte premieavviket (tidligere betalte, men ikke regnskapsførte pensjoner). Situasjonen er nå den at kommunen har et økende negativt premieavvik i balansen, uten noe fond som motpost. Dette får likviditetsmessige konsekvenser. Kommunen vil også få økte pensjonskostnader i årene framover, noe en bør tilstrebe og bygge opp fond for å dekke. Amortisert premieavvik (betalt, men ikke regnskapsført) utgjorde pr. utgangen av 2022 ca. kr. 69 millioner kroner. Dette belastes regnskapet med ca 20,5 millioner i året. Det betyr at vi for 2024 belaster regnskapet med 2024 pensjon + 20,5 millioner av gammel pensjon. I prosent betaler vi ca 19 % av lønn i pensjon, men regnskapsfører i overkant av 16 %.

Balanse i økonomien

Kommunen vil i 2024 gå mot et betydelig merforbruk. For budsjettåret 2024 har vi ikke greid å sette av noen buffer, og det med ustrakt bruk av havbruksfondsmidler. Vi bruker i tillegg disposisjonsfond i 2024 og i 2025.

Endring i rammer fra 2023 – 2024 i tillegg til lønnsoppgjør.

- **Oppvekst med en økning på 26,7 millioner som i hovedsak består av:**
 - 3 millioner mer til private barnehager
 - 7 millioner til sentralt vedtatt barnevernsreform, tilført frie inntekter for 2023. Dette ble ikke tilført budsjettet for 2023 som omtalt i tertialrapporter.
 - 3 millioner i økning til tunge brukere
 - 7,3 millioner, ytterligere økning mottak av flyktninger
 - 1,9 millioner, elever i andre kommuner inkludert barnevernssaker og avtale med Sømna
 - 1,3 millioner, økning som gjelder krisesenter. Egen sak som kan endre tallet.

Det ligger 9 millioner i kutt på rammen som skal løses gjennom skolestruktur på 3 millioner (helårsvirkning 7 mill), og 6 mill i andre tiltak som skal fremlegges i april. Hvis skolestruktur ikke blir vedtatt vil budsjettet være 3 millioner i underskudd for 2024.

- **Helse og velferd styrkes med 19,5 millioner.**
 - 1,2 millioner i kvalifiseringsprogram som ikke er budsjettetert.
 - 5,1 millioner til drift av vedtatte avlastningsboliger.
 - 1,5 millioner økning til livsopphold flyktninger gjennom NAV.
 - 11,7 millioner i økning behov, underbudsjettering og demografiske endringer.
 -

Det ligger 3 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

- **IKT**
 - - 1,9 mill i gjennomførte kostnadsreduksjoner

Det ligger 0,3 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

- **Teknisk og plan/utvikling**
 - 0,3 millioner i økt vinterdrift veier

Det ligger 0,7 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

- **Eiendom**
 - 0,6 millioner i resterende og ikke erstattet bortfall av leieinntekt fra tingretten.
 - 0,4 millioner i hovedsak til nye avlastningsboliger.

Det ligger 0,5 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

- **Personal og stab**
 - 1,3 millioner i underbudsjettering av hovedtillitsvalgte

Det ligger 0,4 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

- **Økonomi og politisk**
 - 0,25 millioner ikke valgår
 - - 0,8 millioner i stillingsreduksjon ved avslutning av prosjekt.

Det ligger 0,3 millioner i kutt der det frem til april skal foreligge konkrete forslag på hva dette medfører.

De generelle kuttene er på til sammen 5,2 millioner. I tillegg til oppvekst sitt kutt på 9 millioner.

- Disse vil bli nærmere omtalt i løpet av første tertial 2024. Det ligger an til vesentlige kutt på samtlige områder, og dette er av en slik art at flere tiltak må gjøres i samarbeid med tillitsvalgte.
- Det er lagt inn en inntektsvekst på 1,9 millioner knyttet til eiendomsskatt. Bunnfradraget på 100 000 foreslås fjernet, noe som altså medfører 1,9 millioner i inntektsøkning for kommunen. Kostnaden per husstand blir 400 kroner.
- Kostandskontroll er lagt inn med en innsparing på 1 million i 2024 og 2 millioner i 2025. Dette er tiltak som ikke blir spesifisert på områdene, men som vil være realistisk med tett og nøyaktig oppfølging av budsjettet gjennom året.
- Lønnsoppgjøret fra 2023 er tilført områdene i sin helhet.

Den økonomiske situasjonen er så alvorlig at vi er avhengig av at alle tenker økonomi fremfor fag (så lenge det er innenfor lovverket). Loven er ofte ikke eksakt på hva som er riktig nivå og det må tas avgjørelser som gjør at nivået blir justert slik at dette blir tilpasset hva vi har av

midler. Vi må tørre å diskutere hva som er godt nivå for Brønnøy. Grepene MÅ tas i løpet av 2024. Der er fare for at vi går tom for penger, ikke «bare» regnskapsmessig, men for å kunne betale ut lønn. Da vil likviditetslån være nødvendig, noe som er kostbart og ikke bærekraftig over tid. I tillegg vil vi etter hvert bli en ROBEK kommune. Det er viktig å huske på at administrasjon, tillitsvalgte og politikere er ett lag. De tunge avgjørelsene må gjøres i fellesskap og kommunedirektøren er ikke fienden. Den økonomiske slankekur vi nå må gjennomføre løses ikke gjennom sykefravær, fokus på vikarbruk og kostnadskontroll. Dette må gjøres i tillegg til tøffe strukturelle og nivåmessige grep.

Informasjonen gitt i dette dokumentet fører til følgende økonomiplan:

Økonomiplan 2024 - 2027				
<i>(Tall i 1000 kr)</i>	2024	2025	2026	2027
Frie inntekter	-595 539	-595 539	-595 539	-595 539
Skjønnsmidler	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Økning i eiendomsskatt 100 000 bunnfradrag	-1 920	-1 920	-1 920	-1 920
Eiendomsskatt 4 promille	-36 000	-36 000	-36 000	-36 000
Konsesjonsavgift	-150	-150	-150	-150
Konsesjonskraft salg	-650	-650	-650	-650
Vertskommunetilskudd	-9 812	-9 812	-9 812	-9 812
Integreringstilskudd	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000
Bruk av oppdrettsinntekter	-19 000	-6 000	-19 000	-6 000
Andre statlige overf, Toppfinansieringordn	-8 100	-8 100	-8 100	-8 100
SUM FRIE INNTEKTER	-720 171	-707 171	-720 171	-707 171
Renteinntekter	-16 616	-16 616	-16 616	-16 616
Renteutgifter eksisterende lån	48 860	49 941	52 032	53 584
Netto renteutgifter/-inntekter	32 244	33 325	35 416	36 968
Avdragsutgifter eksisterende lån	32 282	32 338	32 963	33 429
Netto avdragsutgifter	32 282	32 338	32 963	33 429
Netto rente og avdragsutgifter	64 526	65 663	68 379	70 397
Utbytte + avkastning TTS	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Husleie og renter/avdrag ekstern aktør	-6 728	-6 728	-6 728	-6 728
Avskrivninger	-4 209	-4 209	-4 209	-4 209
TIL FORDELING	-671 582	-657 445	-667 729	-652 711
<u>Til ansvarsområdene:</u>				
Ansvar 253 Oppvekst (helårsvirkning skolestruktur fra 2025)	292 206	288 206	288 206	288 206
Ansvar 254 Helse, velferd og hjemmebaserte tjenester	261 715	261 715	261 715	261 715
Ansvar 221 Teknisk drift	19 212	19 212	19 212	19 212
Økonomi/stab	20 535	20 535	20 535	20 535
Plan/utvikling	9 979	9 979	9 979	9 979
Kirke	4 850	4 850	4 850	4 850
Eiendom	29 055	29 055	29 055	29 055
IKT	27 350	22 900	22 900	22 900
Personal	13 513	13 513	13 513	13 513

Næring	1 977	1 977	1 977	1 977
Sum fordelt til driftsrammer	680 394	671 944	671 944	671 944
Deler av tidligere inntektsført premieavvik	13 920	13 920	13 920	13 920
Kjøp av bilpark mindre leasing	-739	-1 405	-1 369	-1 369
Helsefelleskapet	-100	-100	-100	-100
Skolesektor + øvrig oppvekst, i tillegg til 9 mill i 2024		-8 000	-8 000	-8 000
Generell kostnadskontroll	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Bruk av disposisjonsfond	-30 964	-10 000	0	0
Struktur, innsparing og inntektsøkning		-16 985	-16 985	-31 755
Anslått lønnsvekst, husbank og prisvekst	10 071	10 071	10 071	10 071
Balanse	0	0	-248	0

Som tallene viser er det store behov for innsparinger eller inntektsøkninger i tillegg til de som allerede ligger inne i 2024. Det ufordelte kuttet som ligger inne med 16,9 i 2025 og 2026, og som må økes til 31,7 i 2027 må vedtas i løpet av 2024. I tillegg til de 8 millionene spesifisert innenfor oppvekst. Alt dette kommer altså på toppen av de 5,2 + 9 (oppvekst) millionene som ligger inne i 2024.

Økonomiplanen forutsetter bruk av frie midler/disposisjonsfond på 30,1 millioner i 2024 og 10 millioner i 2025.

Oppsummert forutsetninger i økonomiplanen:

- All prisstigning og lønnsvekst i planperioden dekkes fra sentrale inntekter. Dermed økes ikke frie inntekter, men heller ikke driftsutgiftene.
- Renten er satt til 5,8 % i planperioden
- Eiendomsskatten er på 4 promille i 2024 og resterende planperiode. Bunnfradraget fjernes fra 2024.
- Havbruksfondet benyttes i hele planperioden.
- Det ligger inne kutt fra 2025 som må løses gjennom punkter som er nevnt tidligere i dokumentet. Da i tillegg til øremerkede kutt som ligger innenfor hvert område. Her vil det bli fokus på nivå sett opp mot kostratall.

Usikkerhet

Økonomiplanen inneholder flere punkter som det er knyttet stor usikkerhet rundt.

- Lønnsoppjøret og pensjon, hvor dyrt blir dette i 2024 og har vi satt av tilstrekkelig.
- Barnehager og tilskudd til private. Kraftig nedgang i barn i kommunale og private barnehager påvirker tilskuddene til de private. Hvordan blir dette forholdet i 2024 og videre i planperioden.
- Greier vi å omstille raskt nok i forhold til demografiske endringer, både når det gjelder nedgang innenfor skole og kraftig økning innenfor eldreomsorg.
 - Har kommunen kapasitet til dette med dagens bygningsmasse? Dagens bemanning? Vil de anslåtte merkostnadene knyttet til demografiendringer bli finansiert av staten? Hvor mye av dette kan dekkes gjennom økt IKT satsning og fornying?
- Omtalte strukturelle og økonomiske grep. Vil dette få tilstrekkelig økonomisk effekt

og er dette noe som vi er villige til å vedta gjennomført?

Budsjettet er altså ikke i balanse siden vi må bruke disposisjonsfond. I vedtatte måltall skal vi ha et netto driftsresultat på ca. 16 millioner uten havbruksfondsmidler. I økonomiplanen er ikke dette realistisk. Det vil være utfordrende nok å få balanse uten å benytte disposisjonsfond.

Investeringer med kommentarer

Tiltak 036: 221 - Feierbil				
Bemanning brannforbyggere er styrket etter overtagelse av Sømna brannvesen. For å ha tilstrekkelig kjøretøy for å utføre planlagte arbeidsoppgaver har det vært en forutsetning å utvide bilparken mhp tjenesteutføring.				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	750 000	0	0	0
Sum lån	-750 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	30 406	25 157	24 281
Sum avdrag	0	12 500	25 000	25 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	42 906	50 157	49 281

Tiltak 027: 221 - Fornying kjøretøy/maskiner				
Fornyning kjøretøy/maskiner vann - 945181				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	0	700 000	0	700 000
Sum lån	0	-700 000	0	-700 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	28 379	23 480
Sum avdrag	0	0	11 666	23 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	40 045	46 812

Tiltak 030: 221 - Fornying kjøretøy/maskiner - avløp				
Periodisk fornying/nyinvestering av maskinpark (bil og hjulmaskin) på avløpskapittelet.				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	3 000 000	0	700 000	0
Sum lån	-3 000 000	0	-700 000	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	121 625	100 625	125 504
Sum avdrag	0	50 000	100 000	111 666
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	171 625	200 625	237 170

Tiltak 029: 221 - Høydebasseng Brønnøysund				
Høydebasseng Brønnøysund - vann - 945111				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	0	10 000 000	10 000 000	5 000 000
Sum lån	0	-10 000 000	-10 000 000	-5 000 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	405 416	740 833

Sum avdrag	0	0	166 666	499 998
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	572 082	1 240 831

Tiltak 037: 221 - Nytt verksted for feierutstyr

Oppgradering feieverkstedet på brannstasjonen (avlukke + ventilasjon) for å tilfredsstille lovpålagte krav.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	500 000	0	0	0
Sum lån	-500 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	20 271	16 771	16 188
Sum avdrag	0	8 333	16 666	16 666
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	28 604	33 437	32 854

Tiltak 038: 221 - Opprusting av veier fastdekke

Innenfor veidriftsområdet er det ikke rom for å gjennomføre opprustingstiltak, og de årlige bevilgninger over investeringsbudsjettet er viktig for å kunne forbedre veistandarden, for derigjennom å kunne redusere løpende vedlikehold.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Sum lån	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	40 541	74 083	106 458
Sum avdrag	0	16 666	49 998	83 330
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	57 207	124 081	189 788

Tiltak 039: 221 - Opprusting gatelys

Utskifting/renovering gatelys til nye strømsparende ledarmaturer.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum lån	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	16 216	29 633	42 583
Sum avdrag	0	6 666	19 998	33 330
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	22 882	49 631	75 913

Tiltak 032: 221 - Renovering avløpsanlegg

Renovering avløpsanlegg i hht Hovedplan avløp.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Sum lån	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	101 354	185 209	266 146
Sum avdrag	0	41 666	124 998	208 330
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	143 020	310 207	474 476

Tiltak 031: 221 - Renovering pumpestasjoner - avløp

Periodisk renovering av kommunale avløpspumpestasjoner (Brønnøy kommune har ca. 70 stk. pr .dd)

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	500 000	500 000	500 000	500 000
Sum lån	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	20 271	37 042	53 230
Sum avdrag	0	8 333	24 999	41 665
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	28 604	62 041	94 895

Tiltak 028: 221 - Renovering vannanlegg

Renovering vannanlegg i hht Hovedplan vann samt ferdigstilling renovering Nøstviklidammen (Pålegg etter revurdering av dam (NVE))

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	6 000 000	12 000 000	12 000 000	6 000 000
Sum lån	-6 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-6 000 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	243 250	687 750	1 083 250
Sum avdrag	0	100 000	400 000	800 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	343 250	1 087 750	1 883 250

Tiltak 033: 221 -Bro Forbergskog - kommunale veier

Fullfinansiering av oppgradering bro får å tåle fremtidig belastning.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	500 000	0	0	0
Sum lån	-500 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	20 271	16 771	16 188
Sum avdrag	0	8 333	16 666	16 666
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	28 604	33 437	32 854

Tiltak 044: 243 - Torghatten

Brønnøy kommune sin 2. andel for av totalt 7,0 mill. kr til sti, servicebygg og parkeringsplass Torghatten.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	3 500 000	0	0	0
Sum lån	-3 500 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	141 896	117 396	113 313
Sum avdrag	0	58 333	116 666	116 666
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	200 229	234 062	229 979

Tiltak 052: 245 - 4451 - Ny kinomaskin

Det er behov for ny maskin for å kjøre kino. Den vi har er gammel og det er ikke mulig å vedlikeholde den lengre.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	1 000 000	0	0	0
Sum lån	-1 000 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	40 541	33 542	32 375
Sum avdrag	0	16 666	33 332	33 332

SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	57 207	66 874	65 707
-------------------------------------	----------	---------------	---------------	---------------

Tiltak 054: Erverv og/eller utbygging av boenheter til kommunale formål				
Investering iht. tiltak 4 i vedtatt Boligsosialhandlingsplan	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	0	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Sum lån	0	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	405 416	740 833
Sum avdrag	0	0	166 666	499 998
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	572 082	1 240 831

Tiltak 005: Sensor-utstyr for logging av inneklima				
Beskrivelse Med bakgrunn i skjerpelser i lov og forskrift vil en kontinuerlig logging av inneklima-faktorer være nødvendig for å dokumentere krav til interkontroll for alle kommunale virksomheter/arbeidsplasser. Prosjektet innebærer innkjøp og montering av utstyr som logger inneklima-faktorene på rom-nivå.				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	250 000	0	0	0
Sum lån	-250 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	10 135	8 385	8 093
Sum avdrag	0	4 166	8 332	8 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	14 301	16 717	16 425

Tiltak 006: Utskiftning av brannsentral felles Biskop Rosingsgt.				
Den gamle brannsentralen som er felles for alle omsorgsboligene i Biskop Rosings gt, med direktevarsling til 110, lar seg ikke reparere lengre pga at det ikke produseres deler lengre til denne gamle sentralen. Kritisk ift brukergruppe.				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	200 000	0	0	0
Sum lån	-200 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	8 109	6 708	6 475
Sum avdrag	0	3 333	6 666	6 666
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	11 442	13 374	13 141

Tiltak 003: Utskiftning av lysrør/kompaktlysør iht RoHS-direktiv				
Pga av miljødirektiv må alle ordinære lyskilder med lysrør/kompaktlysør skiftes ut. Lyskildene produseres ikke lengre pga forbud iht. RoHS-direktiv. Gjelder alle kommunale formålsbygg.				
	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	1 600 000	1 600 000	0	0
Sum lån	-1 600 000	-1 600 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	64 866	118 533	105 467
Sum avdrag	0	26 666	79 998	106 664
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	91 532	198 531	212 131

Tiltak 007: Utskiftning av utrangerte gamle biler Eiendom

Eiendom har behov for utskiftning av 4 biler for Byggedrift og Renhold, da disse nå vil generere store utgifter ved omfattende reparasjoner. Bilene er helt nødvendig for å kunne opprettholde virksomheten rundt om i de kommunale bygg som tjenestene har ansvar for.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	0	1 000 000	0	0
Sum lån	0	-1 000 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	40 541	33 542
Sum avdrag	0	0	16 666	33 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	57 207	66 874

Tiltak 002: Utskiftning Lenel adgangskontroll

Adgangskontroll-system fra 2005 er gått ut av produksjon, og det skaffes ikke lengre verken hardware eller software. Kritisk infrastruktur ift brann- og rømningsikkerhet samt pasientsikkerhet.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	700 000	0	0	0
Sum lån	-700 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	28 379	23 480	22 662
Sum avdrag	0	11 666	23 332	23 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	40 045	46 812	45 994

Tiltak 004: Utskiftning varmepumper varmesentral sykehjem

Varmepumper/kompressorer for A-, B- og C-bygg ved sykehjem, helsesenter, omsorgsheim er 18 år og synger nå på siste verset. Kritisk infrastruktur hvor et havari bl.a. vil kunne innebære evakuering av pasienter, stans i all produksjon på stor-kjøkken osv.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	3 250 000	0	0	0
Sum lån	-3 250 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	131 760	109 010	105 218
Sum avdrag	0	54 166	108 332	108 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	185 926	217 342	213 550

Tiltak 068: 252 - Etablering Identum eAdmin

eAdmin fra Identum er et identitetshåndteringssystem (IAM) som skal bidra til automatisering, forenkling og sikring av brukere og deres kontoer.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	250 000	0	0	0
Sum lån	-250 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	10 135	8 385	8 093
Sum avdrag	0	4 166	8 332	8 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	14 301	16 717	16 425

Tiltak 067: 252 - Innkjøp bærbare Pcer

Brønnøy kommune har ca 150 bærbare Pcer som skal skiftes ut, og ca 60 av disse planlegges byttet i 2024.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	1 000 000	1 000 000	0	0
Sum lån	-1 000 000	-1 000 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	40 541	74 083	65 917
Sum avdrag	0	16 666	49 998	66 664
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	57 207	124 081	132 581

Tiltak 066: 252-Etablering ny driftsplattform

I forbindelse med etableringsprosjektet for ny driftsplattform er det estimert et behov for midler til exit-prosess og kostnader som tilkommer utover tilbud.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	2 800 000	0	0	0
Sum lån	-2 800 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	113 516	93 917	90 650
Sum avdrag	0	46 666	93 332	93 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	160 182	187 249	183 982

Tiltak 055: 252-Legevaktsmodul CGM

Kommunen har behov for en utvidelse av fagapplikasjon for legevaktstjenesten for å være i henhold til lovkrav.

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	250 000	0	0	0
Sum lån	-250 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	10 135	8 385	8 093
Sum avdrag	0	4 166	8 332	8 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	14 301	16 717	16 425

Tiltak 017: 9993 Renovering basseng garderobes Samfunnshuset

925024 Renovering basseng garderobes Samfunnshuset	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	0	2 500 000	0	0
Sum lån	0	-2 500 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	0	101 354	83 855
Sum avdrag	0	0	41 666	83 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	143 020	167 187

Tiltak 056: 9999: Startlån

	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	8 927 000	9 272 000	9 625 000	10 005 000
Sum annet	-8 838 000	-8 680 000	-8 514 000	-8 335 000
Netto finansiering nye tiltak	89 000	592 000	1 111 000	1 670 000
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	0	0	0

Tiltak 070: 999-9993 Inventar og utstyr

Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	1 000 000	0	0	0
Sum lån	-1 000 000	0	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	40 541	33 542	32 375
Sum avdrag	0	16 666	33 332	33 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	57 207	66 874	65 707

Tiltak071: 999-9993 Kjøp av leasingbiler				
Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	5 683 000	600 000	0	0
Sum lån	-5 683 000	-600 000	0	0
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	230 399	214 942	204 112
Sum avdrag	0	94 716	199 432	209 432
	2 024	2 025	2 026	2 027
Driftskonsekvenser				
Kostnader	-739 000	-1 730 722	-1 783 138	-1 783 138
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	-739 000	-1 405 607	-1 368 764	-1 369 594

Tiltak 072: 999-9993 Omsorgsplan div bygningsendringer				
Beskrivelse	2024	2025	2026	2027
Sum investeringer	5 000 000	30 000 000	25 000 000	30 000 000
Sum lån	-5 000 000	-30 000 000	-25 000 000	-30 000 000
Netto finansiering nye tiltak	0	0	0	0
Sum renter	0	202 709	1 383 958	2 181 666
Sum avdrag	0	83 333	666 666	1 583 332
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	0	286 042	2 050 624	3 764 998
SUM LÅN TOTALT	-41 633 000	-73 800 000	-62 100 000	-56 100 000

Sum driftskonsekvenser for alle tiltak:				
Sum renter	0	1 687 867	4 388 413	6 340 880
Sum avdrag	0	693 872	2 617 737	4 882 725
Sum andre driftskonsekvenser	-739 000	-1 730 722	-1 783 138	-1 783 138
SUM NETTO DRIFTSKONSEKVENSER	-739 000	651 017	5 223 012	9 440 467

Det betales ned ca 32 millioner i årlige avdrag. Lånenivået medfører at vi låner mer enn vi betaler ned, og vil da øke vår lånegjeld i planperioden.

Økonomiplanens forankring i kommuneplanen

Brønnøy kommunes samfunnsdel varer ut 2024 og målet nå er å ha en ny plan ferdig til høring høsten 2024. Kommuneplanens samfunnsdel er en del av den overordnede planleggingen for kommunen og skal gi retningslinjer og mål for utviklingen av kommunen

som helhet. Formålet er å legge grunnlaget for en bærekraftig utvikling av kommunen over tid og skal være et overordnet styringsdokument for kommunens politikk og virksomhet. Kommuneplanens samfunnsdel skal beskrive kommunens mål, strategier og langsiktig visjoner for samfunnsutviklingen. Den skal ta for seg områder som befolkningsvekst, arealbruk, miljø, helse, utdanning og andre aspekter av samfunnet. Samfunnsdelen skal også være grunnlaget for sektorens planer og virksomhet i kommunen. Planen har normalt en tidshorisont på 12- 16 år.

FOU- prosjekt - Kommuneplanens samfunnsdel- ny agenda?

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste overordnede plan. For mange kommuner har det vært en utfordring å knytte samfunnsdelen til valgperiodene og det nye kommunestyrets politikk, noe som skyldes lange planprosesser. Samfunnsdelen har ofte blitt en plan uten kobling til økonomiplanen, selv om det er et lovpålagt krav. Etter en spørreundersøkelse blant Brønnøys kommunestyrepolitikere i forrige valgperiode, viste at planen var lite kjent og lite oppfattet som et styringsdokument.

Brønnøy kommune har deltatt i prosjektet «Ny agenda for samfunnsdelen» (i regi av KS), som er et løft for å få knyttet samfunnsdelen og politikken i den til valgperiodene og gi en god kobling til handlingsdelen og økonomiplanen. Dette handler om ledelse og mer effektive planprosesser, planfaglig tilrettelegging der politikken kommer inn tidlig, tilpasset medvirkning og et kunnskapsgrunnlag som settes under diskusjon. For at politikere skal få utøve sin samfunnsutviklerrolle, må samfunnplanen tas opp til vurdering i løpet av det første året for hver valgperiode. Her er det viktig at det framkommer hvilke mål og satsingsområder som prioriteres for valgperioden.

FOU- prosjekt- Fylkeskommunen som planfaglig veileder

Fylkeskommunen skal være planfaglig veileder for kommunene i utarbeidelse av samfunnsdelen. For å tydeliggjøre rollen har kommunen deltatt på regionale nettverkssamlinger.

Økonomiplanen- kommuneplanens handlingsdel

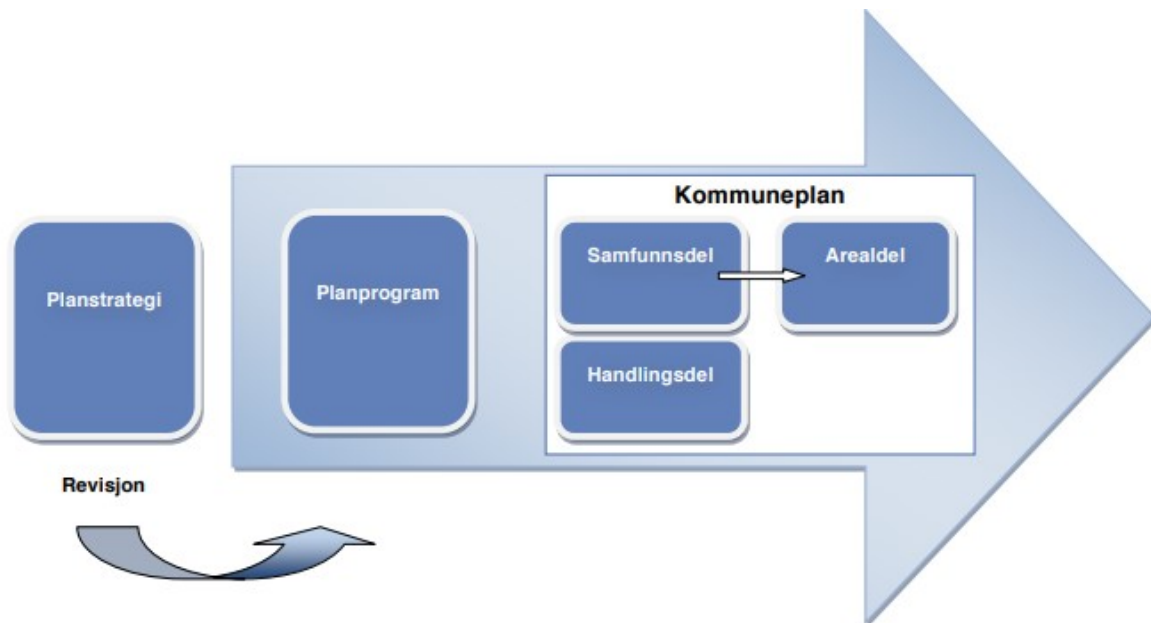
Kommuneplanens samfunnsdel skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp. Økonomiplanen skal være et økonomisk styringsverktøy som vanligvis dekker en fireårsperiode. Økonomiplanen skal gi svar på spørsmål som «Hvordan skal vi finansiere og gjennomføre de tiltakene og målene som er satt i samfunnsdelen?» Den skal ta hensyn til økonomiske rammer, skatteinntekter, kostnader og investeringsbehov. Samlet sett arbeider disse to delene av kommuneplanen sammen for å sikre helhetlig tilnærming til lokal samfunnsutvikling. Mens samfunnsdelen legger rammene og visjonene, gir økonomiplanen de nødvendige verktøyene for å omskape disse visjonene til praktiske handlinger gjennom ressursallokering og budsjettering.

Integrert handlingsdel og økonomiplan

Mange kommuner forenkler planarbeidet ved å slå sammen økonomiplanen og handlingsdelen. Kommunedirektøren vurderer på bakgrunn av dette at det er hensiktsmessig å integrere alt i et felles dokument – handlings- og økonomiplan fra og med 2025. Dette vil gi

en god samordning og kobling av prioriterte drifts- og investeringstiltak samtidig som strategiene i kommuneplanen vurderes løpende opp mot disponibel økonomiramme.

Innholdet i en integrert plan skal i løpet av første halvår drøftes i et møte med kommunestyret for å få politiske signaler om innhold og eventuelle styringsindikatorer som er ønskelig å ha med i planverket.

Dette dokumentet bør da også inneholde ulike parameter som i dag ikke er omtalt i økonomiplanen.

Indikatorer kan være:

1. Kostra-sammenligning innen alle hovedområder	11. Samferdsel; antall passasjerer, kollektivtransport og biltrafikk
2. Kommunebarometeret	12. Miljødirektoratets klimaregnskap for kommunene
3. Demografisk utvikling; folketall innen ulike aldersgrupper, tettsteder og innvandrere	13. Naturindeks
4. Folkehelseindikatorer	14. Vanndirektivet
5. Boligsosial monitor/Husbankens statistikk	15. Næringsindeks
6. Skoleindikatorer	16. Sysselsetting
7. Helseindikatorer	17. Bedriftsetableringer
8. Personaladministrativ statistikk	18. Demokratiindeks
9. Brukerundersøkelser	19. Økonomi (netto driftsresultat, gjeldsgrad, disposisjonsfond, egenkapital til investering)
10. Fullføring av videregående skole	

Veien videre

Som nevnt innledningsvis er målet å ha en plan ferdig til høring høsten 2024. Kommunen har innført et analyse- og planleggingsverktøy og har begynt å utarbeide kunnskapsgrunnet og folkehelseoversikten. På grunnlag av det skal planstrategien utarbeides og tas opp til politisk behandling samtidig med planprogrammet for samfunnsdelen på nyåret. Videre vil vi gjennomføre arbeidsverksted(er) med kommunestyret og sikre god innbyggermedvirkning ved bl.a. spørreundersøkelser, folkemøter mm.

Målet er å få en forenkling av planprosesser og at det går en «rød tråd» fra kommuneplanens samfunnsdel til virksomhetsplanlegging og rapportering

Ansvar 221 – Teknisk

Tekniske tjenester omfatter de kommunaltekniske arbeidsområdene vei, vann, avløp, og slambehandling, samt maskin- og verksteddrift. I tillegg inngår park- og kirkegårdsdrift, og brønnøy brann og redning (BBRV) sine tjenesteområder med forebyggende og beredskapsmessig aktivitet inkl. feiertjenesten. BBRV har også ansvaret for de samme tjenestene for kommunene Vega og Vevelstad.

Området har i dag ca. 32 årsverk og 74 brannmannskaper (inkludert Vega, Vevelstad og Sømna) som er deltidsansatt i mindre stillingsbrøker. 2024 vil være første hele året Sømna brannvesen tiltrer vertskommunesamarbeidet, jfr. vedtak Sømna kommunestyre den 27.10.22. Utgifter og inntekter på nytt verstkommunesamarbeid med Sømna vil være et nullsumspill og er innarbeidet i budsjettforslaget.

Enhet / avdeling	2024	
	Ansatte	Årsverk
Felles 2104	1	0,5
Grønn sektor 2120	4	4,0
Brann- og feiervesenet 2130-2135 (inkl. Vega, Vevelstad og Sømna)	74	10,55
Maskin, verksted og vegdrift 2142-2148	5	4,4
Vann, avløp, slamtømming samt administrasjon av renovasjonsordningen 2150-2181- selvkost	12	12,36
Sum ansvar 221	96	31,81

Budsjettramme for 2024 er på kr 18 956 493,-, en økning på ca. kr 440.000 sammenlignet med 2023. Alle driftskostnader som lønn, materiellkjøp, drivstoff, innleide tjenester mm har steget det siste året. Som eksempel er konsumprisindeksen steget med 3.3 % i perioden September 2022 - September 2023 (tilsvarer sum lik kr 611.000). **Det sier seg selv at det ikke er mulig å opprettholde tjenestenivået som tidligere når utgiften øker og rammen reduseres.** I det etterfølgende kommenteres noen konsekvenser av de nye rammevilkårene.

Park- og veidrift

Innenfor park- og veidrift vil standard på sommer og vintervedlikehold reduseres. Det vil fortløpende bli vurdert hvilke løpende oppgaver som kan opprettholdes og hvilke vi ikke rekker eller har økonomi til å ivareta. Innenfor parkdrift vil kirkegårdsvedlikehold bli prioritert på bekostning av øvrige parkanlegg, grøntområder og stisystem.

Parkvesenet drifter alle kommunens kirkegårder på vegne av Brønnøy kirkelige fellesråd. Tjenestene blir ikke fakturert, men det blir gjort en overføring på slutten av året som en kompensasjon for disse tjenestene. Dette er en ordning som har eksistert i flere år. Vi ser nå at overføringene ikke dekker opp kostnadene til selve tjenestene. Sett fra kirkelig fellesråd sin side ser det ut til at kirkegårdene drives mere kostnadseffektivt i Brønnøy enn sammenlignbare kommuner. En annen måte å uttrykke dette på er at det brukes mindre penger på Brønnøy sine kirkegårder enn sammenlignbare kommuner. Uansett er dette en praksis som

er uheldig og som det må rettes opp i. Nivået på overføringene må være lik det tjenestene (driften) faktisk koster. Det betyr at budsjettet for kirkegårdsdrift på kirkelig fellesråd må økes. Og overføres som en inntekt til parkdrift senest ved årsslutt. På kommunenes totale bunnlinje vil ikke denne endring av praksis ha noen effekt. Men, prinsippet må være en klar og tydelig sammenheng mellom budsjett og kostnader også for disse tjenestene. Det er et viktig prinsipp og som bør være ufravikelig når man leter etter eventuelle tjenestereduksjoner og kostnadskutt. Hvordan skal vi ellers vite hvilke tjenester vi reduserer nivå på eller kutter?

Innenfor veidriftområdet er det ikke rom for å gjennomføre opprustingstiltak, og de årlige bevilgninger over investeringsbudsjettet er viktig for å kunne forbedre veistandarden, for derigjennom å kunne redusere løpende vedlikehold. Så lenge det kommunalt veinett skal opprettholdes i dagens omfang, er det mest økonomisk å opprettholde et jevnt vedlikehold.

Det er krevende å ta ned aktiviteten i forhold til gitte budsjettrammer, og samtidig opprettholde tilfredsstillende kvaliteten på tjenesten. Ser vi på KOSTRA tallene bruker vi under gjennomsnittet på drift og vedlikehold av våre veier sammenlignet med lignende kommuner. Nivået vi drifter på i dag er ikke bærekraftig over tid og det er behov for å se på større endringer på veisiden.

En annen kostnad som vil bli større er knyttet til kontraktene vi har for vintervedlikehold/brøyting. Her er tilbakemeldingene fra entreprenørene at de må ta høyere timepris for å dekke inn kostnader til maskinene, samt betydelig økning for å opprettholde beredskapen (beredskaps tillegget/fastgodtgjørelsen). Vi har ikke lagt inn økning for dette i budsjettet, men det skyldes at bestillingen er å redusere budsjettene. Det er allikevel viktig å påpeke risikoen for at brøyteavtaler blir sagt opp og vi må ut med nye forespørsler. Da vil vi se hvordan marked priser tjenestene nå, i motsetning for ca. 10 år siden.

Brønnøy kommune har avtale med 15 stk. private entreprenører på vintervedlikehold vei med en ramme på ca. 1,7 mill. kr. Prisstigning på bindende kontrakter reguleres uavhengig av budsjettrammer. Kontraktene har vært løpende inntil en av partene har terminert avtalen, dog med et års oppsigelsestid. Det er utfordrende å rullere nevnte kontrakter samt rekruttere nye når entreprenører de velger å terminere kontraktene eller går av med pensjon. Pr. dd må Brønnøy kommune enten utføre tjenesten i egen regi eller kjøpe tjenesten til en svært høy kostnad. Med de siste års utfordringer på vinterdrift både mhp på prisstigning og omfang er det bedt om en styrking av driftsbudsjett på 300.000 kr.

Vi har tidligere utredet kostnadsbesparelsene ved å nedklassifisere enkelte kommunale veier etter gitt kriterier. Områdeleder mener at vi er nødt til å se på denne typen tiltak igjen. Vi vet at driftsbudsjettene kan reduseres avhengig av hvilke veier som blir nedklassifisert. Men, nedklassifisering vil sannsynligvis også legge press på å oppgradere veier først. Og det vi igjen bety økte kostnader for så å ta ut besparelsene på litt lengre sikt.

Vegvedlikeholdet har et stort etterslep og vi får bare utført «brannslukking» på et allerede nedslitt kommunalt vegsystem. Utviklingen er ikke bærekraftig over tid.

Brann og redning (BBRV)

Brann og redning (BBRV) har over noen år jobbet målrettet og godt med å etablere et felles brannvesen for Brønnøy, Vega, Vevelstad og Sømna. Samarbeidet med Vega og Vevelstad har fungert i en årrekke og oppstart brannsamarbeidet med Sømna har så langt fungert utmerket.

Brønnøy brannvesen har nettopp utarbeidet oppdatert ROS23 som påpeker fremtidige behov:

- Tankvogner 8-10 m³ slokkevann, og som er tilpasset lokale kjøreforhold – Delvis inne i økonomiplan
- Tankbilsjåfør i rullerende vakt – Nytt driftstiltak
- Høydemateriell - Nytt investeringstiltak
- Tungbilutstyr - Nytt investeringstiltak
- Brannbåt - Nytt investeringstiltak

Det er ikke funnet rom for fullfinansieringen av tankvogner 8-10 m³ med slokkevann i investeringsbudsjettet for 2024. Pr. dd er behovet dekket med vår Scania fra 1998, men denne lever på lånt tid.

Forretningsområde vann, avløp og slam.

Vann, avløp, slam og feing skal behandles som et selvkostområde for 2024.

Fra 2023 til 2024 foreslås en samlet gebyr økning på rundt 17,4 %, hvor slamtømming øker mest i prosent med 30,0 %. I perioden 2022 til 2027 øker samlet gebyr med kr 6 244, fra kr 10 401 i 2022 til kr 16 645 i 2027. Dette tilsvarer en gjennomsnittlig årlig gebyr økning på 9,9 %. Gebyreksemlene for vann og avløp er basert på et årlig vannforbruk på 150 kubikkmeter. Gebyrsatsene er inkl. mva.

Jfr. vedlagt forhåndskalkyle kommunale gebyrer - Budsjett 2024.

Ansvar 243 – Plan og utvikling

Plan og utvikling er en stabsavdeling med arbeidsfelt innenfor et bredt spekter av oppgaver, for det meste av forvaltningsmessig karakter.

Hovedområdene er arealplanarbeid, kommuneplanoppgaver, byggesak, GEO data (delingskartforretning-kartarbeid), byggeprosjekt og kultur (kulturvern /friluftsliv).

Området har i tillegg, med bakgrunn i tidligere organisering, behold budsjettansvaret for den interkommunal landbruksavdeling som er lokalisert på Sømna.

Avdelingen har 8 stillingshjemler/årsverk og er tildelt en budsjetttramme for 2024 på kr 9 979 000,-, en økning på 270.000 sammenlignet med 2023.

Økningen kompenseres kun delvis økte lønns- og lisenskostnader. Brønnøy kommune har tatt i bruk analyse og planmodulen i Framsikt som gir en økt lisenskostnad på kr 166.000 pr. år. Videre er Brønnøy kommune er forpliktet til å dekke 43 000 kroner årlig i tre år fra og med neste år i forbindelse med Geovekstavtalen - Nordland Sør. Uten oppdatert kartgrunnlag har vi ikke grunnlag for fremtidig planlegging og saksbehandling.

En stilling er prosjektfinansiert, og med varierende prosjektaktivitet over år er det ikke påregnelig at lønnskostnadene kan forutsettes dekket fullt ut. Budsjetttrammen tar ikke høyde

for det. Pr.dd er våre erfarne og meget dyktige byggesaksbehandlere nådd pensjonsalder og stillingen er lyst ut.

Budsjett gebyrlagt aktivitet er opprettholdt likt sammenlignet med 2023. Dette med bakgrunn i forventet redusert aktivitet. Gebyrinntektene utgjør med dette ca. kr 1,25 mill. innen områdene plan, byggesak, oppmåling og deling. Gebyrnivået foreslås videreføres uendret ut over den årlige indeksjusteringen. Ut fra siste tilgjengelige indeks vil gebyrene ligge an til en prisjustering på 3.6 % til neste år. Det jobbes videre med en avklaring på praktisering av gebyrgrunnlag på ikke søknadspliktig tiltak.

Innenfor deling og kartforretning er det jevnt over en mindre saksmengde, og mye tid går ellers med til å rette opp feil i grunnkartet.

Ut over dette videreføres i prinsippet eksisterende budsjetttramme innenfor de ulike oppgaveområdene, men med reduserte frie driftsposter der det ansees realiserbart.

I 2024 skal kommuneplanens samfunnsdel rulleres samt at iverksatt byplanarbeidet videreføres. Avslutningsvis er ajourhold av det digitale planarkivet en av de viktigste oppgavene framover.

Vedr. ny leder PLUT har det vist seg utfordrende å rekruttere kandidat og kommune- direktøren vurderer å omgjøre stilling til en fagstilling. Det vil videre utredes en evt. sammenslåing av PLUT og teknisk i løpet av 2024.

Ansvar 244 – Økonomi og øvrige stab

Tekst	Økonomi
Regulert ramme 2023	25 493 489
Justering ramme 2023 økonomi og personal	-3 801 462
Lønnsoppgjør 2023 fordelt	427 000
Lønnsoppgjør kap 3 og 5	25 600
	22 144 627
Endringer budsjett	
Valgår	-250 000
Merkantil fra økonomi (fagstab) til oppvekst	- 260 000
Prosjektstilling	-800 000

Ny ramme før innsparing	20 834 627
Innsparinger	- 300 000
Ny ramme 2024	20 534 627

1. Kommentarer til budsjettet:

Ansvarer består av økonomi (4,7 årsverk), lønn (1,7 årsverk) og politisk sekretariat (1,6 årsverk). Post/arkiv og servicekontor er flyttet til ansvar Stab/Personal.

Avdelingen er fortsatt sårbar og noen av oppgavene er svært avhengig av enkeltpersoner som har ansvar for sitt fagfelt. Sårbarheten øker, men i en tøff økonomisk situasjon er dette noe som er prioritert ned i kamp med mange gode tjenestetilbud. Vi har hatt en siviløkonom i ei prosjektstilling fra 2020 og med 3 års varighet. Denne stillingen har vi ikke finansiering for videre, og den ble faset ut i juni 2023.

1.1 Utfordringer

Stadig økende krav til økt dokumentasjon som følge av endringer i lover, regler og forskrifter samt formelle krav ifm økonomistyring krever enda mer av "teamet". I tillegg øker arbeidsmengden med månedlig oppfølging av områdene med månedlig regnskap og generell oppfølging av driften. Det er også et stort behov for opplæring innen økonomi i hele organisasjonen. Økonomiavdelingen har også ansvar for regnskap og lønn for Trollfjell Geopark, Trollfjell friluftsråd og Brønnøy kirkelige fellesråd. Det ses på muligheter for annen organisering av oppgavene til Trollfjell Geopark og Trollfjell Friluftsråd.

Pr. i dag består politisk sekretariat av 1,6 årsverk hvorav 60% stilling står vakant.

1.2 Muligheter

Månedlig oppfølging av rutiner, drift og økonomi mener vi vil styrke organisasjonen som helhet. Vi ser for oss at strukturen rundt dette vil forbedres i løpet av 2024. Det er i 2023 igangsatt digitalisering av ulike oppgaver. I løpet av 2024 vil vi trolig få gevinster av dette, men vi må fortsette å se på muligheter for forenklinger, slik at det blir frigjort tid til å utføre alle oppgavene.

1.3 Hva er lovpålagt

Det er lovpålagt å ha en økonomiansvarlig. For øvrig står kommunen fritt til organisering av funksjonen.

1.4 Hva er ikke lovpålagt

Rollene i avdelingen er ikke lovpålagte, men nødvendige for å administrere en virksomhet av en slik størrelse. KOSTRA viser at vi drifter disse funksjonene med lavere kostnader enn kommune Norge for øvrig.

Ansvar 245 – Personal og øvrige stab

Kommentarer til budsjettet for personal/stab:

1.1 Utfordringer

Personal arbeider på tvers av alle områder i kommunen og har et bredt nedslagsfelt for sitt fagområde. Vi samarbeider tett opp mot arkivet i personalsaksbehandlingen. Vi legger bak oss en periode med ustabil bemanning og ser et stort etterslep i overordnede føringer i personalspørsmål -og systemer på området. Mange rutiner og avtaler er utdatert og må revideres. RM Revisjon påpekte blant annet i 2022 at Brønnøy kommune mangler en arbeidsgiverstrategi. Personal er en relativt liten avdeling (3,5 årsverk) og har ansvar for all personalsaksbehandling, som stadig øker. Hittil i år har vi for eksempel lyst og ut og saksbehandlet 266 stillinger, mot 197 på samme tid i fjor. Dette gir oss mindre anledning til å arbeide med utvikling av de overordnede føringene som har vært nedprioritert over tid. Vi jobber aktivt opp mot våre ledere med personalansvar og bistår i forskjellige personalprosesser og planlegger fremover at dette i større grad skal settes i system.

Servicekontor (2 årsverk) og arkivet (3 årsverk) ledes av personalsjef.

Frikjøpte hovedtillitsvalgte/hovedverneombud (ca. 3 årsverk) og lærlinger (inntil 20 stk) lønnes også innenfor vårt område.

1.2 Muligheter

Brønnøy kommune har mye å hente på å få på plass strukturer for personalfeltet som går på tvers av organisasjonen.

Vi trenger å jobbe målrettet med godt arbeidsmiljø og sikre større grad av forutsigbarhet i arbeidshverdagen for våre ansatte, gjennom å bli bedre på å planlegge, organisere og gjennomføre arbeidet i enhetene våre på en effektiv og god måte. Dette kan delvis løses med systemisk utvikling fra personals side, men vi ser også et stort behov for lederopplæring og effektive verktøy lederne kan bruke i møte med sine personalgrupper i en hektisk hverdag. Rent praktisk trenger vi å få digitalisert personalprosessene i kommunen og har behov for et komplett HRM-system. Vi samarbeider med hovedverneombud og hovedtillitsvalgte rundt bedre strukturerer for partssamarbeidet i hele organisasjonen, et mer aktivt arbeidsmiljøutvalg, samt opplæring av ledere, tillitsvalgte og verneombud

Vi gjør en satsning på fagkompetanse: Vi har økt antall lærlingeplasser og har lagt til rette for fagbrev på jobb innen helse. Dette gjør vi fordi vi ser at vi må “foredle” vår egen arbeidskraft som et ledd i rekruttering for fremtiden i distriktet. Vi har grunn til å tro at ansatte med kompetanse i sitt fag trives bedre i arbeidet sitt, opplever større grad av påvirkning og står lengre/mer stabilt i jobb.

Mange av de økonomiske mulighetene som ligger i en mer helhetlig personalpolitikk vil gi seg utsalg i de enkelte sektorene, ikke innenfor vårt eget budsjett. Vi jobber med arbeidsmiljø og rutiner for oppfølging av ansatte med fravær, med mål om å bøte på vårt høye sykefravær.

Her har vi enda mye mer å hente som vil gi effekt i form av kroner og øre, men mest at alt vil våre menneskelige ressurser bli bedre ivaretatt og at kvaliteten i tjenestene våre heves. Utnyttelse av restarbeidsevnen i kommunen vår har en samfunnsmessig verdi som vi arbeider med å øke bevisstheten rundt. Vi jobber for helsebringende arbeidsplasser i Brønnøy kommune. Innenfor både servicekontor og arkivet ser vi at den teknologiske utviklingen gir rom for nytenkning i måten oppdraget løses på og er nysgjerrig på hva det vil bety for oss i fremtiden.

Ansvar 250 – Eiendom

Budsjett 2023: 27 022 000

Budsjett 2024: 29 023 000

Generelt

Eiendomsområdet forvalter og drifter hoveddelen av Brønnøy kommunes eiendommer og bygningsmasse, og representerer Brønnøy kommune som eier iht. lov, forskrift, tilsynsmyndigheter mv.

Eiendomsområdet er, i tillegg til ansvar for FDVUS (forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og service), tillagt flere administrative stabs-oppgaver, forvaltningsoppgaver samt samordningsansvar for Brønnøy kommunes innkjøp. Boligkontor ble etablert under ansvarsområdet i 2021, og området ble dermed bl.a. tillagt nytt forvaltnings- og tildelingsansvar for porteføljen med Husbankens økonomiske virkemidler.

Området innehar årlig byggherreansvar/ prosjekteieransvar for en større portefølje med kommunale investeringsprosjekter.

Byggdrift, Innkjøp, Renhold og Boligkontor er pr. i dag underlagt ansvarsområdet som sysselsetter over 40 personer.

Utfordringer budsjett 2024

Innarbeidelse av budsjettkutt for 2023 og 2024, i kombinasjon med en meget stor prisøkning på det meste av varer, tjenester og materiell innenfor Eiendoms fagområder, innebærer i realiteten en vesentlig reduksjon i tjenestenivå, og muligheter for opprettholdelse av lov- og forskriftskrav over tid reduseres. Ambisjoner og målsetninger om reduksjon av vedlikeholdsetterslep blir vanskeligere å innfri. Prisstigningen alene utgjør nå en drastisk reduksjon i budsjettmidler til drift og vedlikehold, og sett opp imot behov for nødvendige akutte tiltak, og omfanget av disse, i vedlikeholdsplan for 2024-25 er dette alvorlig og utfordrende. Eiendom belastes samlet for forvaltningsutgifter/felleskostnader som er tilknyttet alle lokasjoner og ulike tjenesteproduserende enheter.

KOSTRA-tall viser med tydelighet at netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter, og netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom pr. innbygger, er vesentlig lavere i Brønnøy enn i hele landet for øvrig, sammenlignbare kommuner samt enkelt-kommuner. Med tanke på at KOSTRA-tallene samtidig viser høy måloppnåelse i tilsvarende sammenligningsgrunnlag, og i kombinasjon med lite ressurser til prosjektadministrasjon, tilsier dette stor belastning over tid på enkelt-ansatte.

Effektivt og kvalitativt forbyggende renhold vurderes som å være samfunnets virkemiddel nummer 1 for å forebygge og redusere fare for smitte, sykdom og sykefravær for samfunnet

som helhet, og da ikke minst for kommunalt ansatte og brukere av kommunale bygg, og dette gjelder uavhengig av en evt. pandemi. Avdelingen har effektivisert over mange år, og det har vært få ansatte som har måtte gjøre store og økte/ekstraordinære arbeidsoppgaver over lang tid, noe som har vært til stor belastning og sykefravær har i perioder vært høyt. Dette tar vi også med inn i 2024.

Vedlikeholdsetterslepet i Brønnøy kommunes portefølje gir fortsatt store utfordringer målt opp imot tilgjengelige driftsmidler og ressurser, men til tross for dette har Eiendom med målrettet og planmessig arbeid over tid lyktes med å bremse den negative utviklingen. Ordinært planlagt vedlikehold har fortsatt måttet vike for større tiltak som minsker etterslep, og spesielt type overflatevedlikehold innvendig i klasserom, barnehager, kontorer mv. er utfordrende å få utført i tilstrekkelig grad. Budsjettkutt og prisstigning gjør utfordringsbildet fremover større. Avsatte årlige investeringsmidler til oppgradering/utvikling av kommunale bygg i økonomiplanperioden, vil være en forutsetning for Brønnøy kommunes fremtidige muligheter til lovpålagt drift og for et vedlikehold i et livsløpsperspektiv med fokus på verdibevaring, klima/energi og ikke minst at kommunen har forskriftsmessige lokaler og boliger for sine innbyggere, ansatte, brukere og beboere. Avsetningene i økonomiplan går i sin helhet til tiltak for å ivareta Helse-Miljø-Sikkerhet og myndighetskrav. Ressurskrevende tiltak er nå nødvendig på mange av Brønnøy kommunes bygg. Årsplan ut ifra kartlegging av vedlikeholdsbehov tilsier behov for tiltak til en verdi av over 30 millioner kroner i 2024 alene. Utvidete lovkrav som f.eks. innebærer at alle boenheter og beboere/brukere skal kartlegges og risiko-vurderes slik at riktig bolig tildeles riktig beboer, gir behov for til dels vesentlige tilpasninger i kommunal boligmasse og behov for nye og spesielt tilpassede enheter. Dette kommer i tillegg til siste års nye lovpålagte krav om utfasing av fossilt brensel, energimerking av bygg og tekniske anlegg, radonkartlegging, asbestkartlegging mv. Nytt EU-direktiv i 2023 gjør at Brønnøy kommune må skifte ca. 3500 lysarmaturer i 24-25. Uten avsetninger på investerings siden til oppgradering i økonomiplan vil det være meget utfordrende for ansvar 250 å drive i balanse de neste årene, samtidig som lovpålagte oppgaver og krav er ivaretatt. Fokuserert system-rettet arbeid over tid med lovpålagte oppgaver, FDV, internkontroll-elektro, brannvern, ENØK osv. har gitt Brønnøy kommune et løft og en vesentlig profesjonalisering innen eiendomsforvaltning, som også har gitt nasjonal anerkjennelse, men tidligere budsjettkutt gir utfordringer med å dedikere ressurser til dette over tid og dermed opprettholde den gode utviklingen. Lovpålagte internkontrolloppgaver omfatter 6620 faste periodiske oppgaver som må utføres årlig for at Brønnøy kommunes virksomheter kan drive lovlig i de kommunale byggene iht. helse-miljø-sikkerhet, lover og internkontrollforskrifter mv. Den nye kommuneloven har jo også blitt spisset spesielt på krav til internkontroll. De siste års målrettede innsats og nøye dokumenterte internkontroll-arbeid har gjort at Brønnøy kommune i 2024 går i fra å være vurdert som en høy-risiko forsikringskunde (stort potensial for skader), til å nå vurderes som en attraktiv kunde som selskapene konkurrerer om. Dette vil gi en årlig innsparing på 1.500.000,-, og da må vi kunne si at vårt gode arbeid ikke bare betaler seg selv, men faktisk gir økonomisk gevinst.

Videre innsparing på ENØK vil være svært utfordrende uten tilgjengelige investeringsmidler for fysiske tiltak, samt ressurser til å realisere slike prosjekter, men en effektivisering av eksisterende arealbruk vurderes å ha et visst potensial innen flere sektorer/ tjenesteområder, og ikke minst reduksjon i forbruk ved engasjerte og dedikerte brukere av kommunale bygg. Eiendom har oppnådd svært gode resultater over år, både i lokal og nasjonal målestokk, på dette feltet, og det kreves kontinuerlig dedikering av ressurser for å opprettholde kontinuitet i dagens lave forbruksnivå. Dette er også primært Brønnøy kommunes eneste målrettede tiltak i klima/miljø perspektiv som er gjennomført over tid med målbare resultater. Ytterligere innsparing vil følgelig være utfordrende og ressurskrevende, samt kreve midler til fysiske tiltak. Videre satsning på miljøvennlige og effektive oppvarmingsløsninger i større skala

nødvendig, og dette vil også redusere driftskostnader på sikt. Avsetning av midler til oppgradering kommunale bygg er helt sentralt for videre fremgang, da alle tiltak som iverksettes planlegges og utføres ut ifra en målsetting om å oppnå flere effekter samtidig innen HMS, nye/endrede behov og ENØK for ett og samme tiltak. Brønnøy scorer høyt på KOSTRA, både nasjonalt og i gruppe for sammenlignbare kommuner, i lave forbruk pr kvadratmeter i samtlige bygningskategorier. Dette gir gode resultater, og godt omdømme, både i et økonomisk og et klima/miljø perspektiv. Eiendom har i 2023 utnyttet nasjonalt tilgjengelige tilskuddsordninger maksimalt, med bl.a. 4.100.000,- til ENØK-tiltak i kommunale boliger, og dette må også forsøkes utnyttes på tilsvarende måte i 2024. Disse tilskuddene og prosjektene reduserer fremtidig behov for vedlikehold på de berørte enhetene. Økning i portefølje og oppgaver over de siste årene gjør at arbeidsbelastning, utfordringer og risiko øker videre i 2024 med ytterligere kutt i budsjett. Til tross for økning i portefølje er bemanning ved Byggdrift ikke økt iht. dette over år, og det er heller ikke gitt full inndekning for innmeldte budsjettbehov for de foregående årene.

Eiendom har de siste 12 måneder totalt 5127 registrerte oppdrag, behov og avvik i FDV-system og Help-desk, og i tillegg kommer et vesentlig antall henvendelser på epost og telefon. Dette kommer da i tillegg til de ordinære lovpålagte og planlagte oppgaver. Meget stort arbeidstrykk i et stort spenn av områder og berøringsflate av kunder/brukere så vel internt som eksternt i Brønnøy kommune.

Intern utfordring og langvarig HMS-avvik med manglende permanente godkjente fasiliteter for ansatte i form av garderober, arbeidsstasjoner, spiserom mv. må søkes løst på en mer permanent/forutsigbar måte i 2024. Ansatte har bl.a. ingen mulighet for ren-skitten sone, og heller ingen reelle dusjfasiliteter, noe som vurderes alvorlig både for arbeidstaker og omgivelser/kontaktpunkter, spesielt sett opp imot smittevern og til tider omfattende skadedyrproblematikk, hvor personell drar innom barnehager, direkte til skole og sykehjem, bolig osv. uten reell mulighet til skifte av arbeidstøy eller lignende, blir dette en betydelig risiko.

Planlagte kompetansehevede tiltak utsatt over flere år grunnet Brønnøy kommunes uforutsette og store budsjettmessige utfordringer. I forbindelse med idriftsettelse av DMS og skjerpede lov- og forskriftskrav ser vi da at risiko og sårbarhet er økende sett opp imot Brønnøy kommunes lovpålagte ansvar. Den forpliktende driftsavtale av DMS/ambulansestasjon/legevakt tilsier alene et stort og tungt ansvar for en meget teknisk avansert infrastruktur og fasiliteter med svært høye krav til dokumentert pasientsikkerhet basert på risikoanalyser.

Pandemi og Corona tiltak/beredskap i kombinasjon med for lite ressurser til prosjektoppfølgning/prosjektadministrasjon over tid har satt flere konkrete saker og prosjekter på vent, som f.eks. avklaringer rundt gamle Velfjord Aldersheim og tidligere Flaggstanghaugen barnehage, og i tillegg flere nødvendige utviklingsprosjekter. Dette gir økte behov og utfordringer i 2024, da oppgavemengden i realiteten har bygd seg opp i for stort omfang.

Det må igangsettes konkrete prosesser innen bygg/bolig for helse og omsorg, og i tillegg viser nå den store bosettingen av flyktninger med tydelighet en generell underdekning på boenheter, og en for liten fleksibilitet i forhold til boenheters egnethet og størrelse. Dette vil gi ytterligere utfordringer i 2024, og det vurderes at en netto tilvekst av spesielt bemannende omsorgsboliger samt kommunalt disponerte utleieboliger må gis ekstra høy prioritet i 2024.

Brønnøy tingrett ved domstoladministrasjon flytter sin virksomhet til nye lokaler. Dette gir bortfall av leieinntekter og således umiddelbare økte økonomiske utfordringer for Brønnøy kommune. Fremtidig/ny bruk av lokalene må også vurderes opp imot andre

lokasjoner/virksomheter, og det bør så raskt som mulig etter utflytting iverksettes prosjekt som tilbakefører lokalene til mer ordinære kontorfasiliteter.

Boligsosialhandlingsplan er revidert og politisk behandlet med en omfattende og ressurskrevende tiltaksdel for planperioden.

Det vurderes å fortsatt være behov for en helhetlig Bolig-politisk plan for Brønnøy kommune, noe som har vært etterspurt av Husbanken i forbindelse med bl.a. søknader om tilskudd. Boligkontor opprettet 2021, og arbeidet relatert til de økonomiske virkemidler vurderes til å ha fått en stor forbedring både i volum og kvalitet, noe som er til stor hjelp for mange av Brønnøys innbyggere.

Fortsatt nødvendig med ressursøking for å kunne ta ut potensialet som ligger i en samordnet og helhetlig utnyttelse av alle boligsosiale virkemidler for Brønnøy kommune.

Nedslagsfeltet for det boligsosiale arbeidet er omfattende og komplekst. Arbeidet og tiltakene berører og påvirker mange områder og innbyggere på flere plan og i flere faser av livet.

Midler for tilskudd til prosjektering og tilpasning er overført fra Husbanken til kommunal ramme. Det er behov for at disse midlene økes betraktelig ut ifra overordnede målsetninger, bl.a. med å bo så lenge som mulig i eget hjem. Vi ser at Brønnøy kommunes økonomiske situasjon gir utfordringer med å tilfredsstille vedtatt handlingsdel, i hvert fall i planperiodens første del.

Prosjektporteføljen er stor. Eiendom vil i 2024 fortsatt investere ressurser i prosjekter som DMS, Salhushall, Velfjord Omsorgssenter, samt sannsynligvis i kommende større prosjekter bl.a. tilknyttet behov innen helse- og omsorgssektoren, og selvsagt i mange andre små og store prosjekter. Denne ressursbruken gagnar etter vår vurdering Brønnøy kommune i høy grad på lengre sikt, men er belastende for Eiendom i nåtid ved at det innebærer ressursbruk som ikke er tildelt og/eller kompensert/frikjøpt. Eiendom driver med dette i realiteten Brønnøy kommunes utviklingsavdeling ut ifra en redusert ressurstilgang sett opp imot årene frem til 2021/22.

Innkjøpsfunksjon er tillagt ansvarsområdet. Ytterligere samordning og effektivisering av innkjøp og interne innkjøpsrutiner, samt fornying av utgående innkjøpsavtaler blir sentrale punkter også i 2024.

Eiendom har siden opprettelsen omorganisert og effektivisert driften kontinuerlig, noe som igjen har gitt varige innsparinger for Brønnøy kommune, og tilsvarende varige rammereduksjoner for Eiendom. Dette i kombinasjon med gjennomførte og nye kutt har gitt en markant risikoøkning for driftsansvaret og budsjettet med tanke på uforutsette hendelser, skader, klimatiske forhold o.l. Budsjettet har ikke vært regulert for reell samlet prisvekst gjennom flere år, og sett i lys av at Eiendom har den største porteføljen av driftsrelaterte innkjøp/felleskostnader i Brønnøy kommune utgjør dette nå en betydelig sum årlig.

Behov for omstilling/effektivisering/tiltak

Eiendom har i perioden 2012-2021 utført en omfattende og kontinuerlig omstilling for både Byggdrift og Renhold, som har gitt meget gode resultater både i kvalitet, produksjon, økonomi samt faglig og sosialt arbeidsmiljø. Team-arbeid og rullering vil fortsette i 2024 med særlig fokus på god planlegging og forebyggende arbeid mot sykefravær.

Administrative ressurser er for små i forhold til faktiske oppgaver, prosjekt- og personaloppfølging, saksbehandling i forbindelse med kjøp og salg av div. eiendom mv. Dette må vurderes snarlig løst/forbedret for å kunne drive utvikling og prosjekter fremover som nødvendig og ønsket, f.eks. iht. store behov innen helse- og omsorgssektoren, med tanke på både samfunnsutvikling og organisasjon, samt bærekraftig tjenesteproduksjon.

Det må fortsatt arbeides målrettet med å holde de variable og faste forvaltningskostnader på lavest mulig nivå, og dette innbefatter bl.a. elektrisk energi, vann, forsikring, renovasjon mv. Deler av disse kostnadene reguleres på forbrukssiden kun gjennom evt. reduksjon i forbruk av kommunale byggs brukere.

Fastprisavtale på strøm har vist seg som en klok beslutning, og dette har gitt forutsigbare og ikke minst lave utgifter i flere år, og da især i kombinasjon med Brønnøys fokus på energioppfølging og kontroll på forbruk. Dette vil også være tilfelle i 2024, men fra og med 2025 er det større usikkerhet om strømprisen også for Brønnøy kommune.

Imøtekommelse av ønsker og krav om ferieåpne idrettsbygg, åpne badebasseng og lignende gir behov for budsjettmessig styrking av både faste kostnader og vikar-budsjetter, da dette er tidligere gjennomførte innsparinger. Det samme er gjeldende for evt. offentlig bading i kommunal regi, som også, forståelig nok, etterspørres.

Ansvar 252 – Digitalisering og IKT

Avdeling for Digitalisering og IKT ved Brønnøy kommune teller per i dag 11 ansatte. Dette inkluderer syv fast ansatte, én ansatt i engasjement, en person i arbeidstrening samt to lærlinger.

IT-avdelingen er en støtteavdeling, direkte underlagt kommunedirektøren, som primært skal bistå i oppgaveutførelsen i de ulike virksomhetsområdene. Dette innebærer at avdelingen har ansvar for implementering, vedlikehold og oppfølging av ulike fagapplikasjoner, støttetjenester, nettverksdrift og annet. Herunder har også avdelingen ansvar for å ivareta integritet og konfidensialitet av lagrede data.

Et viktig fokus for kommende år vil derfor være å stadig jobbe med utvikling av løsningene våre, både med tanke på gevinstrealisering og sikkerhet. I løpet av første halvår 2024 skal vi migrere fra dagens driftsplattform hos TietoEvry og til ny plattform hos Iteam. De nødvendige avtaler er signert og konkrete planer begynner nå å falle på plass. Parallelt med dette har det vært jobbet med et initiativ rundt økt kommunesamarbeid vedrørende drift av IT-systemene. Mye har kommet på plass i løpet av 2023 og en samarbeidsavtale begynner å bli klar for politisk behandling i de enkelte kommunene. Her har vi en klar formening om at vi kan løse mange oppgaver på en bedre og mer kostnadseffektiv måte sammen, enn hver for oss. Dette skal imidlertid opp til politisk behandling i de ulike kommunene, og man er derfor nødt til å ta forbehold om positivt vedtak i disse prosessene.

Besparelser som er gjort gjennom 2023 har gitt en betydelig effekt på resultatet, og prognosene peker mot en positiv utvikling når vi kommer til slutten av året. For 2024 ser det ut til at vi kan fortsette denne gode utviklingen, og budsjettet er ytterligere nedjustert som følge av både reduserte kostnader til driftsplattform samt innsparinger som det jobbes med fortløpende. Det er samtidig viktig å understreke at det ligger en usikkerhet knyttet til etableringen av ny driftsplattform, som nevnt i tidligere budsjettkommentarer. Der det tidligere har vært usikkerhet også rundt tidslinjen, er arbeidet nå kommet så langt at vi bedre kan tidfeste dette med et anslag om ferdigstilling innen sommeren 2024. Noen aktiviteter knyttet til skolene må av åpenbare grunner avvendes til skoleferien.

Det er verdt å nevne at det er gjort noen interne justeringer på budsjettet for 2024. En rekke kostnader er flyttet fra sted 5203 til 5202, slik at 5202 har en vesentlig økning, samtidig som at 5203 har en tilsvarende reduksjon. Dette er gjort for å lettere skille poster som tilfaller kommunene alene fra de som av ulike årsaker skal fordeles på flere kommuner.

Nedenfor beskrives de viktigste punktene som gjelder utfordringer og muligheter som avdelingen anser som relevante det kommende budsjettåret.

1.1 Utfordringer

Ny driftsplattform

Det hefter fortsatt noe usikkerhet ved budsjettet for 2024 knyttet til ny driftsplattform. Selv om vi nå har god oversikt over driftsavtalen og faste kostnader i løpende drift, vil det påløpe noen kostnader knyttet til selve migreringsprosessen som vi ikke kjenner fullt ut omfanget av. Eksempelvis vil vi ha behov for ekstern bistand fra fagapplikasjonsleverandørene når vi skal etablere oss på ny plattform. I tillegg vil det være behov for overlapp på drift i gammelt og nytt miljø i migreringsfasen, og her er det alltid en risiko for at forsinkelser fører til forlengelse hos nåværende driftsleverandør.

Nettverksutstyr

I 2023 gjorde vi en nødvendig investering i nytt nettverksutstyr for 4,8 MNOK. Vi har da fått erstattet de mest sentrale nettverkskomponentene. Det gjenstår fortsatt noe infrastruktur som nærmer seg endt levetid, men vi mener at dette kan utsettes til 2025. Det er derfor ikke foreslått satt av midler til dette for 2024, men vi vet at dette kan bli en utfordring.

Etterslep utskiftning av PC

Brønnøy kommune har en stor maskinpark for bærbare PC'er. En stor del av disse maskinene har langt oversteget forventet levetid, og må påregnes utskiftet de kommende årene. Det har blitt byttet ca 60 av disse i inneværende år, og det er foreslått omtrent samme volum i 2024.

Samtidig skal det nevnes at IKT-avdelingen har gjort en stor jobb med å skaffe en bedre inventaroversikt slik at vi nå har god oversikt over maskinene som er i omløp. Dette gjør igjen at vi bedre kan nyttiggjøre oss den maskinparken vi til enhver tid har. Som en direkte konsekvens av dette arbeidet har avdelingen redusert behovet for nyinnkjøp med ca kr 100.000,-

Brukerhåndtering

Det har lenge vært en utfordring med håndtering av brukere i kommunens løsninger, som eksempelvis medfører unødvendige kostnader knyttet til lisenser. Dette skyldes primært at manuelle rutiner rundt oppstart og avvikling av arbeidsforhold vanskeliggjør det å holde god oversikt over dette. Når vi etablerer oss på ny driftsplattform vil disse prosessene i større grad automatiseres, og det foreslås derfor investering i eAdmin-løsning som er et verktøy for å støtte denne prosessen. Denne investeringen har en budsjettert etableringskostnad samt

løpende driftskostnad, men dette vil tjenes inn i løpet av få måneder og på sikt gi direkte utslag på lisenskostnader.

2. Muligheter

Konsolidering av tjenester og lisenser

Etter at migrering til ny driftsplattform er utført og vi har fått etablert en ny organisering rundt IT-samarbeid er det naturlig å se på virksomhetsarkitekturen for å identifisere eventuelle gevinstmuligheter. Dette er et arbeid vi må utføre sammen med virksomhetsområdene, både i egen kommune og kommunene som inngår i samarbeidet. Vi vurderer det slik at det er betydelig potensiale for innsparing ved å løse dagens oppgaver på en annen måte enn i dag, og gjerne også sammen med nabokommunene. Ved å utvide samarbeidet med våre naboer, ser vi at det er et betydelig potensiale for kostnadsreduksjon.

Bedre utnyttelse av ressurser vha samarbeid

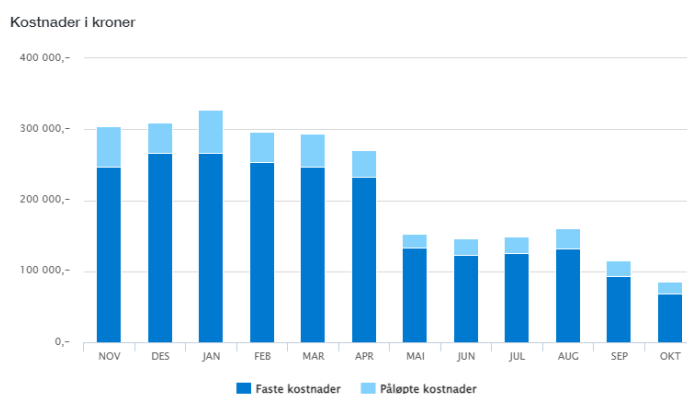
Det vil bli et naturlig fokus å vurdere hvordan vi best kan arbeide sammen på en måte som frigjør ressurser til andre oppgaver. Enkelte oppgaver kan utføres på tvers av kommunene, og det vil ikke være nødvendig å gjøre dette fem ganger på fem ulike måter. Her er det et potensiale for å spare inn betydelige beløp på å utnytte hverandres kompetanse. En viktig forutsetning her vil være et tett samarbeid mellom IT og de øvrige områdene internt, og ikke minst at vi får en god struktur på samarbeidskonstellasjonen på IT-siden.

Bedre brukerhåndtering – passive brukere

Som nevnt tidligere skal vi innføre bedre rutiner for å følge opp brukere som av ulike årsaker burde meldes ut av systemene våre. Med dette kan vi spare inn et betydelig beløp hver måned. Dette arbeidet har vi startet opp og det vil gi utslag i 2024.

Kostnader knyttet til telefoni

I 2023 har IKT-avdelingen gjort et grundig arbeid med å kartlegge forbruk på mobilabonnement som kommunen eier, som figuren til høyre viser. Som følge av denne gjennomgangen har vi redusert kostnadene med 200.000,- per måned på tvers av tjenesteområdene. Her er det fortsatt potensiale for ytterligere effektivisering ved å finne riktig nivå av mobilabonnement for de ansatte og et mer bevisst forhold til merforbruk. Vi er også i forhandlinger med leverandører for å få gode avtaler rundt abonnementer vedrørende telefoni, som vil kunne gi oss bedre betingelser.

Lisenskostnader

Før budsjettåret 2024 skal vi gjennomgå alle Microsoft-lisenser knyttet til personlige brukere. Formålet med dette er å sikre at vi har riktig nivå av lisensiering sett opp mot behovet hos den enkelte ansatte. For et stort antall av våre ansatte er det trolig slik at lisenstypen kan nedjusteres, og her ligger det en besparelse på mellom 140 – 300 kroner per lisens. Ved å endre lisenstype fra E3 til F3 vil månedlig kostnad for én bruker gå fra 395,- til 90,-. Dette må naturligvis vurderes ut fra behov, slik at vi sikrer at de ansatte får utført sine arbeidsoppgaver. Totalt er det her anslått en mulig besparelse på ca 300.000 - 350.000,- årlig. Dette arbeidet har ikke kommet i gang enda, slik at tallene her er noe usikre, men det ligger helt klart et potensiale for utgiftsreduksjon her.

Ny driftsplattform

Etableringen av en ny og felles driftsplattform med fire andre kommuner kan by på mange muligheter for en mer effektiv drift og et bedre samarbeid, som igjen kan gi oss forenklede prosesser og lavere kostnader. Dette vil være et fortløpende fokus for avdelingen, og her vil vi sammen med de ulike tjenesteområdene måtte gjøre nødvendige utredninger med en målsetning om optimalisert drift.

Kopi / print

I løpet av 2024 vil flestparten av nåværende avtaler på leasing av multifunksjonsmaskiner utløpe. Dette vil gi oss en mulighet til å reforhandle disse og eventuelt vurdere innkjøp av egne maskiner. Dette har sine fordeler og ulemper, og vil være gjenstand for nøye vurdering i løpet av året som kommer. I den sammenheng vil det også være hensiktsmessig å se på hvordan vi kan redusere kostnader til papirutskrift.

Ansvar 253 – Oppvekst

1.Kommentarer til budsjettet:

Tekst	Oppvekst
Regulert ramme 2023	254 036 289
Justering ramme 2023 økonomi og personal	
Lønnsoppgjør 2023 fordelt	10 324 000
Lønnsoppgjør kap 3 og 5	1 093 500
PBL	3 007 000
	268 460 789
Endringer budsjett	
Skyss elever	350 000
To tunge brukere salhus 4 årsverk	3 000 000
Krisesenter	1 300 000
Barnevernsreform fra 2022	3 400 000
Inntektstap barnehager og SFO	1 900 000

Endringer behov	1 750 000
Merkantil fra økonomi (fagstab)	260 000
Voksenopplæring	2 279 000
Flyktningemidler	5 053 176
Sømna elever/bhg og barnevern i andre kommuner	4 453 167
Allerede innspart	
Ny ramme 2024	292 206 132
Prosent av budsjett	0,412

En har gjort noen grep for å justere for gamle feil i dette budsjettet. Blant annet er SFO-ene og barnehager kompensert bortfall brukerbetaling (både lokale og sentrale bestemmelser, samt nødvendige oppbemanninger underveis grunnet bosetting av flyktninger og flere ressurskrevende elever med sammensatte vansker.

Noen forhold er det knyttet risiko til ved at kjente utfordringer ikke er finansiert. Det vil si at noen skoler og barnehager har knapphet på både pedagoger og fagarbeiderressurs i forhold til sakkyndig tilråding, og det løses til en viss grad med midlertidige ordninger. Selv om det reduseres på noen behov til høsten og stillinger spares optimistisk inn, ser vi på dette som et økende problem neste skoleår. Barnehagene registrerer mer spredt ferieavvikling for barna, noe som hindrer samtidig ferieavvikling for ansatte og mindre vikarbehov. Generelt lite kompensasjon for prisstiging i forbrukspostene. Økning i taksten for matpenger i barnehagene (egen sak) vil hjelpe noe.

1.1 Utfordringer

Det har over år vært utfordrende å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Ved oppstart av skoleåret 2023/2024 var det 12 ufaglærte lærere ved Brønnøyskolen. Ved en foreslått strukturendring vil denne utfordringen bli vesentlig lavere i årene fremover.

Deler av det økonomiske er rettet opp ut til enhetene og en del på fellesområdet sammenlignet med 2023 budsjettet. Likevel er det utfordringer i krav til innsparinger som må avklares tidlig på vinteren. Det er i størrelsesorden 9 millioner på skoledrift i tillegg til 8-10 millioner på øvrig drift innenfor oppvekst. Skoledriften sine økonomiske utfordringer kan i all hovedsak løses gjennom fremlagt sak som går på endring av skolestrukturen.

Hvis det ikke blir gjort endringer som går på strukturelle grep, vil man måtte se på tjenestenivået. Til sammenlikning er kommunens samlede nettoutgifter til SFO-drift 6,6 millioner, kulturskolen 4 millioner og helsestasjonen 8 millioner. Alt er pålagte tjenester, men er regulert på dimensjonering. Det må også gjøres nivåjusteringer innenfor skoledrifta. Det kan være mindre deling i klasser (øke klassedelingsstallene) og flere trinn sammen. Det kalles fådelt skole, som det blir mer av på Hilstad og Nordhus som i dag, men også på BBU, og etter hvert Salhus hvis man ser lenger enn planperioden.

Et overslag ser slik ut.

Klasser	2024	2025	2026	2027	2028
0-mod	50	45,5	46	42	43
0-modell med klassedeling 18-28-30, antall klasser	46,5	43	42	39,5	38,5
Reduksjon av antall klasser	3,5	2,5	4	2,5	4,5
Reduserte kostnader	3 110 479	2 221 771	3 554 833	2 221 771	3 999 188
Sum i økonomiplanperioden:	11 108 854				

Dette er ved å øke klassestørrelsen fra 25 til 28 for 2. til 7. klasse og 28 til 30 på ungdomsskolen. Barnevernsreformen og effektene av den er krevende å få til samtidig med overtakelse av nye oppgaver og ansvar fra staten. En jobber med omfordeling til mer forebyggende arbeid i andre enheter, men kostnadene innenfor tjenesten kan foreløpig ikke kuttes.

Krisesenteret må legge om turnus- og vaktordning. Det vil gi en vesentlig kostnadsøkning. En ser i den anledning på muligheter ved å leie denne tjenesten andre steder.

Fortsatt store utfordringer knyttet til ressurskrevende barn/ungdommer, både innen egen drift og i andre kommuner.

1.2 Muligheter

Det er utredet ulike strukturelle endringer innenfor skole, der en har vektlagt hvordan kvalitet skal kunne opprettholdes med svakere ressurstilgang. Utfall av det kjennes ikke før kommunestyremøte i desember, men det er klart muligheter for å gjøre grep som monner. Likevel er det slik at selv med de mest ekstreme variantene av strukturendringer, vil det være nødvendig med flere andre tiltak

På helsestasjonen er det satt i gang utviklingsprosjekter, med finansiell støtte eksternt, som skal se på organisering i tråd med øvrige utviklingstrekk og nye krav og forventninger til tjenesten. Det jobbes også med forebyggende plan, i tråd med krav i barnevernsreformen. Alle er enig i at forebygging er den beste og rimeligste investeringen, men viljen til faktisk å prioritere tiltak her svekkes ofte når økonomien strammes inn.

I PP-tjenesten prøver vi å være i forkant med nyrekruttering og øker opp bemanning i tråd med hjemlene. Tjenesten har svært godt omdømme og etterspørres i skolene. Endringen til mer arbeid nærmere praksisfeltet blir godt mottatt. Det er det viktigste tiltaket for på sikt å redusere behovet for spesialundervisningen. Vi ser en antydning om at arbeidet gir resultat, i form av holdningsendring i skolene, flere og raskere tiltak i klasserommet, og mindre henvisning til PPT. Vi har tro på fortsatt positiv utvikling her. Forebyggende plan og flere tiltak for bedre psykisk helse og bedre tverrfaglig arbeid inn mot barn og unge og deres familier blir viktige supplement.

1.3 Hva er lovpålagt

Det aller meste er lovpålagt innen oppvekst. De sentrale lovene som fordrer de største kostnadene er opplæringsloven, barnehageloven, helse- og omsorgstjenesteloven, barnevernsloven og integreringsloven. I forhold til driften vil selvsagt også forvaltningsloven og arbeidsmiljøloven kreve noe kapasitet i personale. For bemanning i skoler, barnehager og

skolehelsetjeneste er det normer for hvor mye det må være. I skolen er det arbeidstidsordninger og funksjonsstillinger i avtaleverk som er regulert sentralt. For Nordhus og Hilstad er en ikke innenfor bemanningsnorm for SFO-ledelse.

Mange av barna i barnehagene og elevene i skolen har sammensatte utfordringer, som både omfatter spesialpedagogiske behov og helserelaterte vansker som krever annen type bemanning. Mange har også hjelpetiltak utenfor skoletiden. For elevene barneskolen her en etter opplæringsloven rett på SFO-tilbud opp til og med 7. klasse, noe som er skolens ansvar. Med tilsvarende behov på ungdomsskolen er det ikke skolens ansvar, og en må søke slikt tilbud gjennom tjenestekontoret da det er hjemlet i helselovgivning. Det er ikke til hinder for at skolens personale kan bistå i tiltakene, og det har vært praksis i de fleste tilfeller..

1.4 Hva er ikke lovpålagt

Det er lovkrav om å ha tilgang på kommunepsykologtjeneste, men det er ikke krav til omfang av slikt tilbud. Vi har uansett ikke klart å rekruttere ny person inn i stillingen, men har satt av en del av ressursen til kjøp av tjenesten og har gjort avtale om det.

Det er krav til at kommunen skal ha et SFO-tilbud. Det er ikke krav til omfang av slikt tilbud.

Det er krav om at en skal ha kulturskoletilbud. Det er ikke krav til omfang av slikt tilbud.

Bibliotek: Krav om at alle kommuner skal ha folkebibliotek, samt fagutdannet biblioteksjef, men ikke krav til omfang av slikt tilbud. I opplæringsloven er det krav til at elevene skal ha tilgang til skolebibliotek, men sier heller ikke noe om hvor mye. BBU og Hilstad benytter folkebiblioteket som sine skolebibliotek.

Ved rekruttering er normalen at vi tilbys minstelønn innenfor tariffen. Vi ser at det er mer krevende å skaffe rett kompetanse med denne praksis. Denne utfordringen vil øke når vi nå ser at det er færre som søker seg til lærerutdanning over hele landet. Strukturelle endringer kan i sterkere fagmiljøer som skaper bedre rammer for veiledning av nyansatte, som igjen gjør våre stillinger mer attraktivt for arbeidssøkende.

Ansvar 254 – Helse og velferd

Område 254 – Helse og velferd

Tekst	Helse
Regulert ramme 2023	236 371 158
Lønnsoppgjør 2023 fordelt	8 827 000
	245 198 158
Endringer budsjett	
Økning kvalifiseringsprogram	1 229 000
Etablering avlastningsbolig	5 051 000

Livsopphold flykninger	1 500 000
Demografi	11 735 990
Krav til innsparing 2024	-3 000 000
Ramme 2024	261 714 000

Kommentarer til budsjettet fra 2023 som krever tettere oppfølging for 2024:

Behov for reduksjon:

Utgifter ferdigbehandlede pasienter, utgifter 2023 kr 1 166 000,-

Utgifter overtid 2023 kr 5 900 000,-

Vikarbyrå sykehjem 2023 kr 2 700 000,-

Vikarbyrå legetjenesten 2023 kr 7 600 000 (Refusjon sv skap og inntekt takst reduserer summen)

Utfordringer

- Rekruttering er vår største utfordring, både fagfolk med høyere utdanning og fagarbeidere. I tillegg har vi for få søkere til sommerjobb.
- Utfordringer med å rekruttere avd ledere
- Demografiske framskrivninger for Brønnøy kommune, tilsier at barnetallet går ned, og de eldste aldergrupper øker, noe som krever omstilling og nytenkning.
- Utfordringer å ikke ha plasstillitsvalgte på tjenestestedet, dette utfordrer trepartssamarbeidet. Når HTV går inn og utfører plasstillitsvalgsoppgaver, utfordres samarbeidet og rollene.
- Omdømme – media har i perioder informert ut negativ informasjon om helse som igjen påvirker vårt omdømme, og som kan bidra til ytterligere vansker med rekruttering
- Overforbruk er gjennomgående utfordring. Vi har et alvorlig stort underskudd. For mye bruk av vikarbyrå, overtidbruk og dobbeltvakter ved sykehjem og hjemmetjenesten. Vi skal jobbe mot å unngå bruk av vikarbyrå og prioritere å få stillinger besatt.
- Ferdigbehandlede pasienter på sykehus er for tiden en utfordring og medfølger store kostnader. Denne faktoren er uforutsigbar. Døgnpris for ferdigbehandlede pasienter er på kr 5 600,-. Mål å endre drift til innsatsteam som møter ferdigbehandlede pasienter til heimen, da vi ikke har dekning av institusjonsplasser til pasienter sykehuset vurderer som institusjonspasienter. Tilsynet på legetjenesten har utsatt denne oppgaven, det pga mangel av avdelingsleder – og enhetsleder har hatt to roller.

- Det er behov for flere plasser til brukergruppen med demens. Utvikle tilbudet til målgruppa demens med mulighet til ei fordeling med enheter med:
 - Demens
 - Forsterket enhet
 - Skjermet enhet
 - Enhet der ansatte innehar riktig kompetanse i hht fase pasient er kommet i, for å unngå usikkerhet blant ansatte som igjen kommer i fare for sykefravær.
- Hjemmetjenesten vil øke i fremtiden. Behov for større dagsenter til hjemmeboende demens med tilknytning til fysio og ergo. Dette vil kunne avlaste hjemmetjenesten, og gi et godt tilbud til eldre mht ensomhet.
- Ekstra utfordringer på sykehjemmet i hht rekruttering og beholde ansatte. NAV arbeidslivsenter er inne i dag og bistår. Vi har mottatt kr 300 000 fra KS med bistand med bakgrunn i vår utfordring.
- Rus/psykiatri; behov for boliger til personer med lav boevne.
- Vurdere fremtidig botilbud/institusjoner i Brønnøy med utg pkt i boligsosial handlingsplan – opp mot dagens utfordringer. Sykehjemmet med 8 pasienter i hver bogruppe, utfordrer oss med personell og samarbeid internt.
- Behov for boliger til målgruppe unge ungdommer med ungdomsstraff
- Brønnøy kommune har flere unge funksjonshemmede som har behov for bolig, men som i dag bor hjemme med sine foreldre. Det er behov for bygging av nytt tilbud til denne målgruppen, eie til leie alternativ leiligheter bygget av private aktører.
- Ny avlastningsbolig har utfordringer med rekruttering.
- Mange gamle særavtaler øker våre utbetalinger på lønn.
- Usikkerhet rundt Helgeland Rehabilitering, avvikles den – vil Brønnøy benytte seg av midlene vi i dag disponerer der til å styre innsatsen mot innsatsteam i egen kommune.
- Helse Nord er i en krevende situasjon både i hht økonomi og rekruttering. Det er usikkerhet om hvilken konsekvenser en fremtidig funksjonsfordeling fra Helse Nord vil påvirke våre kommuner. Intermediær avdeling ved DMS kan komme i fare til å ikke etableres, eventuelt en reduksjon av driften.

Muligheter

- TØRN – prosjekt hjemmetjenesten. Det er påbegynt arbeid med å utarbeide gode oppgavefordelinger med rett kompetanse er på rett sted i forbindelse med TØRN prosjektet.
- Årsturnusavtale er nå i slutfasen med drøfting med HTV og HVO. En årsturnus kan være med å få mer forutsigbarhet og planlegge driften for å få redusert overforbruket.
- Vurdere andre yrkesgrupper og servicefunksjoner på enkelte tjenestesteder – vi må tenke nytt.
- Hjemmetjenesten i Velfjord - mål å få en målgruppe med høyere funksjonsnivå.
- Sykefravær; investere mer i sykefraværsoppfølging med å legge til rette og støtte avd ledere. Mål å redusere sykefraværet – vi har i dag inne NAV arbeidslivsenter på sykehjemmet for bistand også til dette formålet.

- Velferdsteknologi – planlegges oppstart av medisindispensere både i hjemmetjenesten og i RPO. Målet er å unngå økning av ressurser, event redusere på noen tiltak. Digital hjemme - oppfølging er også et satsningsområde, med oppstart 2024.
- Invitere til mer samarbeid med frivillighetssentralen, med mål å ta ned ensomhet og øke trivsel til eldre.
- Jobbe med innbyggerne for å sikre god forståelse for hvilke tilbud kommunen kan levere – avklare forventningene ut.
- Vurdere drift enkeltboliger med bistand
- Vurdere nattjenesten i Brønnøy kommune
- Se på nye metoder for rekruttering
- Gjennomgang av alle særavtaler innen Helse
- Gjennomgang av alle lisenser og systemer innen Helse
- Gjennomgang taksting legesentret og mulighet til økt inntjening
- Helsefellesskap er i etableringsfasen. Helsesjefene på Helgeland samarbeider med leder helsefellesskapet og har plan på videre samarbeid med felles utfordringer og muligheter. Vi vil sammen bli styrket og utveksle og utvikle gode tiltak i fellesskap.
- Evaluering av tjenesteavtaler mellom kommune og Helgelandssykehuset er startet opp. Jobbe frem bedre avtaler der kommune og sykehus er likeverdige partnere.
- Øke El biler til bilparken – leasing blir nå opphørt og vi eier egne biler – økonomisk gevinst. Sikre avklaring hvordan vi best kan ivareta egne biler.
- Evaluering av helse og omsorgsplan i vårt nye verktøy Fremstikt – trekke i tråder med innbyggerne og avklare forventninger ute.
- Videreutvikle samarbeidet med økonomiavdelingen, for å kvalitetssikre økonomioppfølgingen på den enkelte enhet. Prosessen i høst har vært bra for ledere i tjenesten.

Det er utarbeidet sak 2023/3596 til kommunestyret med forslag om følgende:

Vurdere økning salg av mat til hjemmeboende:

Frokost økes fra kr. 40,- til kr 45,-

Lunsj økes fra kr. 25,- til kr 30,-

Kveldsmat økes fra kr. 45,- til kr 50,-

Middag halv porsjon med dessert - kjøpt i kantina økes fra kr. 80,- til kr 90,-

Utkjørt middag halv porsjon økes fra kr. 90,- til kr 95,-

Middag standard porsjon med dessert - kjøpt i kantina økes fra kr. 90,- til kr 100,-

Utkjørt standard middag med dessert økes fra kr.100 til kr 105,-

Egenbetaling for praktisk bistand/hjemmehjelp/opplæring:

Netto inntekt over 5 G: økes fra kr. 2000,- pr. mnd til kr 2 500,- pr mnd

Vederlagssats for enkelttimer med praktisk bistand/hjemmehjelp/opplæring økes fra kr. 300,- pr. time til kr 385,- pr time

Egenbetaling digitale trygghetsalarmer abonnementsavgift øker fra kr. 250,- til kr 275,- per måned. I

Egenandel dagsenter for hjemmeboende med demens:

Dagens egenandel er på kr 150,- pr dag, dette inkluderer både frokost, middag og transport t/r.

Forslag økning frokost og middag kr 135,- pr dag

Transport følger honnørtaks på buss tilsvarende i sone 1 kr 44,- t/r.

Sum egenandel dagsenter kr 179,-

Forslag til nye egenandeler:

Innføre egenandel for transport korttidslån hjelpemidler:

Forslag til egenandel kr 250,- pr vei.

Innføring egenandel bruk av kommunalt vaskeutstyr:

Forslag til egenandel kr 45,- pr mnd ved Hestvadet omsorgsboliger og Velfjord omsorgssenter.

Hva er lovpålagt

Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helse- og sosialtjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder eller diagnose. Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendig helse- og omsorgstjenester. Kommunens ansvar omfatter alle pasient- og brukergrupper, herunder personer med somatisk eller psykisk sykdom, skade eller lidelse, rusmiddelproblem, sosiale problemer eller nedsatt funksjonsevne, i hht Helse- og omsorgstjenesteloven.

Hva er ikke lovpålagt

Trygghetsalarmer når de ikke beregnes som helsehjelp. Når trygghetsalarm tildeles som helsehjelp tildeles den uten kostnader for pasient.

- Matutlevering
- Hverdagsrehabilitering
- Frisktlivssentralen
- ½ årsverk Frivillighetskoordinator
- Forebyggende hjemmebesøk til alle som blir 75 år
- Hukommelsesteamet 0,5 årsverk fordelt på flere. (Vedtatt i kommunestyret)

Dette er ledergruppen i Brønnøy kommune:

Frank Nilsen (kommunedirektør, Arnt Ståle Sæthre (eiendomssjef og ass.kommunedirektør), Stephen Høgeli (Leder teknisk og Plan/utvikling), Terje Heggheim (Oppvekstsjef), Janne Lynghaug (Leder helse og velferd), Ingvil Eliassen (Personalsjef), Morten Jenssen (Leder digitalisering og IKT), Wenche Næsvold (Økonomisjef).